

บันทึกการประชุม
คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
ครั้งที่ ๓๖๔
วันศุกร์ ที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๖๐

ณ โรงแรมรอยัล พลา คลิฟ บีช รีสอร์ท แอนด์ สปา จังหวัดระยอง

กรรมการผู้มาประชุม คือ

๑. นายมีชัย ฤชุพันธุ์	ประธานกรรมการ
๒. นายสุพจน์ ไข่มุกด์	รองประธานกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓. นายอภิชาติ สุขัคคานนท์	รองประธานกรรมการ คนที่สอง
๔. นายนิติธร โสภณ	โฆษกกรรมการ
๕. นางกฤษณา สุมาวงศ์	กรรมการ
๖. นางจรี วิจิตรวาทการ	กรรมการ
๗. นายชาติชาย ณ เชียงใหม่	กรรมการ
๘. นายธีรชัย ณ นคร	กรรมการ
๙. นายประพันธ์ นัยโกวิท	กรรมการ
๑๐. นายภัทร คำพิทักษ์	กรรมการ
๑๑. นายภูมรัตน์ ทัศนพิภพ	กรรมการ
๑๒. พลตรี วีระ โรจน์นาค	กรรมการ
๑๓. นายศุภชัย ยาวะประภา	กรรมการ
๑๔. นายอมร วาณิชวิวัฒน์	กรรมการ
๑๕. นายอัษฎพร จารุจินดา	กรรมการ
๑๖. พลเอก อภิภูธร เจริญพานิช	กรรมการ
๑๗. นายปกรณ์ นิลประพันธ์	เลขานุการกรรมการ คนที่หนึ่ง

กรรมการผู้ไม่มาประชุม คือ

๑. นายอุดม รัฐอมฤต	(ลาการประชุม)
๒. นายนิติพันธุ์ เชื้อบุญชัย	(ลาการประชุม)
๓. นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง	(ลาการประชุม)

ผู้เข้าร่วมประชุม คือ

ผู้ช่วยเลขานุการในคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

นายวราห์ เห่งพุ่ม

นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

๑. นายนาถะ ดวงวิชัย

ผู้บังคับบัญชาในกลุ่มงานประธานรัฐสภา

๒. นางสาววิลาวรรณ รำริน

ผู้บังคับบัญชาในกลุ่มงานบริการเอกสารอ้างอิง

สำนักกรรมการธิการ ๓

ผู้ชำนาญการประจำตัวกรรมการ

นางสุภัทรา เชื้อรอด

เริ่มประชุมเวลา ๐๙.๐๕ นาฬิกา

เมื่อกรรมการมาครบองค์ประชุมแล้ว ประธานกรรมการได้กล่าวเปิดประชุมและดำเนินการประชุมตามระเบียบวาระการประชุม สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องที่ประธานแจ้งต่อที่ประชุม

ไม่มี

ระเบียบวาระที่ ๒ รับรองบันทึกการประชุม

คณะกรรมการมีมติเลื่อนรับรองบันทึกการประชุม

(บันทึกการประชุม ครั้งที่ ๓๐๑ วันพฤหัสบดี ที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๖๐ ถึงครั้งที่ ๓๖๓ วันพฤหัสบดี ที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๖๐ อยู่ระหว่างการตรวจทานของคณะอนุกรรมการพิจารณาตรวจบันทึกการประชุมและรายงานการประชุม)

ระเบียบวาระที่ ๓ เรื่องพิจารณา

พิจารณาแนวทางการจัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ

ที่ประชุมคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญพิจารณาหลักการสำคัญที่ควรบัญญัติไว้ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. นำเสนอความเห็นและข้อเสนอแนะของคณะอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ดังนี้

กรอบแนวทางการพิจารณาของคณะอนุกรรมการ

คณะอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ได้พิจารณาศึกษาจากบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย หมวด ๗ รัฐสภา ส่วนที่ ๓ วุฒิสภา มาตรา ๑๐๗ ถึงมาตรา ๑๑๓ เป็นกรอบแนวทางในการดำเนินการพิจารณาศึกษา โดยเน้นเป็นพิเศษที่บทบัญญัติของมาตรา ๑๐๗

ความเห็นและข้อเสนอแนะของคณะอนุกรรมการเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

คณะอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. มีความเห็นและข้อเสนอแนะเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ในการจัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ในประเด็นต่างๆ ดังต่อไปนี้

ประเด็นที่หนึ่ง จำนวนกลุ่ม

ควรแบ่งจำนวนออกเป็นยี่สิบกลุ่ม โดยพิจารณาจากการประกอบอาชีพ การรวมตัวกันทางสังคม ความรู้ ความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์ทางด้านเศรษฐกิจ ธุรกิจ สังคม กฎหมาย การบริหารงานภาครัฐ ซึ่งเป็นหลักเกณฑ์ในทางสากลอันพึงจะมี นำมาเป็นกรอบในการพิจารณา นอกจากนี้ จากการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนในภูมิภาคต่างๆ ตามที่ได้มีการจัดโครงการสัมมนารับฟังความคิดเห็นต่อร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. พบว่า ส่วนใหญ่เห็นด้วยกับการกำหนดจำนวนกลุ่มเป็นยี่สิบกลุ่ม ทั้งนี้ เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงในทางสังคม

ประเด็นที่สอง การแบ่งกลุ่ม

การแบ่งกลุ่มของบุคคลซึ่งมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์ อาชีพ ลักษณะ หรือประโยชน์ร่วมกัน หรือทำงานหรือเคยทำงานด้านต่างๆ ที่หลากหลายของสังคมซึ่งต้องแบ่งในลักษณะที่ทำให้ประชาชนซึ่งมีสิทธิสมัครรับเลือกทุกคนสามารถอยู่ในกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งได้มีดังต่อไปนี้

- (๑) กลุ่มการบริหารราชการแผ่นดินและความมั่นคง
- (๒) กลุ่มกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม
- (๓) กลุ่มการศึกษาและพัฒนา
- (๔) กลุ่มการสาธารณสุข
- (๕) กลุ่มกสิกรรม ป่าไม้
- (๖) กลุ่มปศุสัตว์ ประมง (รวมถึงสัตว์บาล)
- (๗) กลุ่มลูกจ้าง ผู้ใช้แรงงาน ผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับสวัสดิการลูกจ้าง ผู้ใช้แรงงาน
- (๘) กลุ่มสิ่งแวดล้อม พังเมือง พัฒนาอสังหาริมทรัพย์และสาธารณสุขปศุสัตว์
- (๙) กลุ่มทรัพยากรธรรมชาติและพลังงาน
- (๑๐) กลุ่มวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
- (๑๑) กลุ่มชาติพันธุ์และกลุ่มอัตลักษณ์อื่นๆ (identity group)
- (๑๒) กลุ่มศิลปะ วัฒนธรรม ดนตรี การแสดงและบันเทิง
- (๑๓) กลุ่มประชาสังคม กลุ่มองค์กรสาธารณประโยชน์ กลุ่มการคุ้มครองผู้บริโภค การคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชน
- (๑๔) กลุ่มปฏิบัติงานเกี่ยวกับเด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ ผู้พิการ ผู้ด้อยโอกาส คนยากไร้ และคนชายขอบ รวมถึงผู้เป็นผู้สูงอายุ ผู้พิการ ผู้ด้อยโอกาส ผู้ยากไร้ และคนชายขอบ
- (๑๕) กลุ่มปฏิบัติงานเกี่ยวกับสตรี ความเท่าเทียมทางเพศ เพศสภาพ รวมถึงผู้เป็นสตรีและผู้มีพฤติกรรมแสดงออกที่แตกต่างจากเพศโดยกำเนิด
- (๑๖) กลุ่มการสื่อสาร เทคโนโลยีสารสนเทศ สื่อสารมวลชน
- (๑๗) กลุ่มประกอบการธุรกิจ
- (๑๘) กลุ่มประกอบการอุตสาหกรรม

(๑๙) กลุ่มผู้ประกอบการวิชาชีพ และอาชีพอิสระ

(๒๐) กลุ่มด้านอื่น ๆ นอกจาก ข้อ ๑ - ๑๙

ประเด็นที่สาม คุณสมบัติของบุคคลในแต่ละกลุ่ม

หลักเกณฑ์ในการพิจารณาคุณสมบัติของบุคคลผู้สมัครในแต่ละกลุ่ม ควรพิจารณาเป็น ดังนี้

(๑) บุคคลผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์ ทำงานหรือเคยทำงานในกลุ่มที่สมัคร ซึ่งสังคมยอมรับและสามารถสร้างรายได้ หรือ

(๒) บุคคลผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์ ทำงานหรือเคยทำงานในกลุ่มที่สมัคร ซึ่งสังคมยอมรับและแม้เป็นสิ่งที่ไม่ได้นำมาสร้างรายได้ แต่เป็นประโยชน์ต่อสังคม

ประเด็นที่สี่ การสมัครและการรับสมัคร

(๑) ควรตรวจสอบคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ ซึ่งเป็นคุณสมบัติ และลักษณะต้องห้ามพื้นฐาน นอกจากนี้ คุณสมบัติในเรื่องถิ่นที่อยู่อาศัย การทำงาน ความเกี่ยวพันในพื้นที่ที่สมัคร ควรจะต้องมีการบัญญัติไว้อย่างชัดเจนไว้ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ.

(๒) ควรกำหนดคุณสมบัติในเชิงพื้นที่ของผู้สมัครรับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภาให้เกิดความชัดเจน ดังนี้

(๒.๑) เกิดในพื้นที่ที่สมัครรับเลือก

(๒.๒) การมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในพื้นที่ที่สมัครรับเลือก รวมกันเป็นเวลาไม่น้อยกว่าสามปี

(๒.๓) การศึกษาในสถานศึกษาที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ที่สมัครรับเลือก รวมกันเป็นเวลาไม่น้อยกว่าสามปี

(๒.๔) การทำงานในด้านที่สมัครรับเลือกในพื้นที่ที่สมัครรับเลือก รวมกันเป็นเวลาไม่น้อยกว่าสามปี

(๓) ควรที่จะให้ผู้สมัครเป็นผู้ระบุตนเอง (identify) ว่า ตนประสงค์ที่จะสมัครเข้ารับเลือก ในกลุ่มใด ทั้งนี้ การลงกลุ่มหรือด้านใดนั้นเป็นไปตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๗ จึงต้องเปิดโอกาสให้ผู้สมัครมีสิทธิเลือกกลุ่มหรือด้านที่จะสมัครด้วยตนเอง ทั้งนี้ จำนวนผู้สมัครในแต่ละกลุ่มหรือด้าน จะต้องเป็นความลับจนกว่าจะปิดรับสมัคร

(๔) กรณีที่มีผู้สมัครได้สมัครมากกว่าหนึ่งกลุ่มหรือมากกว่าหนึ่งอำเภอ ให้คณะกรรมการ การเลือกตั้งมีคำสั่งให้ถอนชื่อผู้สมัครผู้นั้นออกจากทุกกลุ่มและทุกอำเภอ ที่มีชื่อผู้นั้นอยู่

(๕) การรับรองผู้สมัครว่าเป็นผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์ อาชีพ ลักษณะ หรือประโยชน์ร่วมกัน การทำงานหรือเคยทำงานในกลุ่มที่สมัครหรือไม่ เห็นว่า ในการรับรองนั้น ผู้สมัคร จะมีหลักฐานการรับรองเป็นหนังสือหรือไม่ ก็สามารถที่จะสมัครเข้ารับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภาได้ทั้งสิ้น กล่าวคือ

(๕.๑) มีหลักฐานรับรองการดำรงตำแหน่งเป็นหนังสือที่ออกโดยสภาวิชาชีพ หรือส่วนราชการ บริษัท ห้าง ร้าน ซึ่งจดทะเบียนเป็นนิติบุคคล หรือ

(๕.๒) ผู้สมัครอาจรับรองตนเอง และหากเป็นข้อความเท็จ จะมีความผิดฐานแจ้งความเท็จต่อ เจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๓๗ ทั้งนี้ เพื่อไม่ให้เกิดภาระยุ่งยากแก่การพิจารณา ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ก็ต้องเป็นหน้าที่ของผู้สมัครแต่ละคนจะชี้แจงเพื่อแก้ต่าง (defend) ในข้อกล่าวหา หรือ

(๕.๓) ผู้สมัครอาจให้บุคคลอื่นเป็นผู้รับรอง ได้แก่ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้นำชุมชน

(๖) กลุ่มบุคคลผู้เป็นผู้สูงอายุ ผู้พิการ ผู้ด้อยโอกาส คนยากไร้ คนชายขอบ สตรี และบุคคล ที่มีพฤติกรรมแสดงออกที่แตกต่างจากเพศโดยกำเนิด ไม่จำเป็นต้องมีหลักฐานการรับรองเป็นหนังสือว่าเป็น

สมาชิก หรือทำงานหรือเคยทำงานในกลุ่มดังกล่าวหรือหลักฐานแสดงการเสียภาษีเงินได้เฉพาะอาชีพ แต่อย่างใด

(๗) ควรกำหนดค่าธรรมเนียมการสมัคร คนละ ๕๐๐ บาท

(๘) ในการรับสมัครนั้น จะต้องดำเนินการให้ไม่สามารถทราบได้ว่าผู้สมัครได้สมัครในกลุ่มใด โดยให้ถือเป็นการลับจนกว่าจะปิดรับสมัคร ดังนั้น เพื่อความชัดเจนและป้องกันปัญหาการตีความกรณีมีปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินการลับในการรับสมัคร เนื่องจากหากไม่กำหนดความดังกล่าวไว้ อาจทำให้ผู้สมัครเห็นว่าการรับสมัครไม่เป็นความลับเหมือนกับในทางปฏิบัติที่ผ่านมา ประกอบกับอาจทำให้เห็นได้ว่าการรับสมัครสมาชิกวุฒิสภาจะเป็นความลับทั้งหมด ซึ่งทำให้เกิดปัญหาในทางปฏิบัติ จึงควรกำหนดว่า “ในการรับสมัครจะต้องดำเนินการให้ไม่สามารถทราบได้ว่าผู้สมัครได้สมัครในกลุ่มใด โดยให้ถือเป็นการลับจนกว่าจะปิดรับสมัคร ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด”

(๙) ในกรณีมีข้อสงสัยในเรื่องคุณสมบัติของผู้สมัคร ให้คณะอนุกรรมการประจำอำเภอพิจารณาในทางที่เป็นคุณแก่ผู้สมัคร เพื่อให้สนองเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๗

ประเด็นที่ห้า การร้องคัดค้านผู้สมัครกรณีขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้าม

ควรมีกระบวนการพิจารณาที่มีความรวดเร็ว สำหรับกรณีที่มีการร้องคัดค้านการขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามของผู้สมัครในขั้นตอนการรับสมัคร โดยควรกำหนดให้แล้วเสร็จจากศาล ก่อนการปิดประกาศรายชื่อผู้มีสิทธิสมัครรับเลือก

ประเด็นที่หก การแนะนำตัวของผู้สมัคร

(๑) ต้องให้ผู้สมัครแต่ละคนมีโอกาสแนะนำตนเองให้แก่ผู้สมัครด้วยกันเองในแต่ละระดับ โดยการเสนอประวัติเป็นเอกสารหน้ากระดาษ เอ ๔ หากผู้ใดไม่สะดวกในการเขียนหรือพิมพ์เอกสารแนะนำตัวดังกล่าว ให้เป็นหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้งในการจัดทำประวัติแนะนำตัวให้แก่ผู้สมัครตามรูปแบบที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด ทั้งนี้ ในการจัดทำเอกสารประวัติแนะนำตัวในวันสมัครหรือภายในวันก่อนที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศรายชื่อผู้มีสิทธิรับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภา นอกจากนี้ ข้อมูลอื่น ๆ ของผู้สมัคร สามารถให้คณะกรรมการการเลือกตั้งเผยแพร่ทางเว็บไซต์และหากผู้สมัครมีความประสงค์ต้องการแจกเอกสารอื่นใดที่เป็นข้อมูลของผู้สมัคร สามารถส่งให้เพื่อนแจกเอกสารดังกล่าวนี้ได้

(๒) ห้ามผู้สมัครรับเลือกหาเสียงโดยวิธีการทางไลน์ (LINE) ยูทูป (Youtube) เฟสบุ๊ค (Facebook) หรือสื่ออื่นใดที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน โดยมีเจตนาให้ผู้มีสิทธิเลือกเลือกตนเอง

(๓) การแนะนำตัวเองต้องเป็นการแนะนำตัวเองให้ทุกกลุ่มได้รู้เห็น เพื่อที่จะไปเลือกผู้สมัครจากต่างกลุ่มได้

(๔) การแนะนำตัวของผู้สมัครในทุกระดับควรจัดทำในรูปแบบเอกสาร โดยในระดับอำเภอนั้น มีสมมติฐานว่า ในระดับอำเภอน่าจะเลิกพอที่จะใช้วิธีการติดป้ายประกาศให้ทราบประวัติของผู้สมัครแต่ละคนได้ ในส่วนของระดับจังหวัดนั้น เนื่องจากมีเอกสารแนะนำตัวแล้ว ผู้สมัครก็สามารถนำไปศึกษาเพื่อประกอบการเลือกได้ โดยไม่ต้องมีการแนะนำตัววจา ทั้งนี้ เห็นว่า การแนะนำตัวด้วยวจา นั้นใช้ระยะเวลาอย่างมากสำหรับการดำเนินการ และอาจเกิดคำถามเกี่ยวกับความได้เปรียบเสียเปรียบอันเกิดจากลำดับในการแนะนำตัว ตัวอย่างเช่น จังหวัดนครราชสีมา มีจำนวนอำเภอทั้งสิ้น ๓๖ อำเภอ สมมุติว่ามีผู้เข้ามาสมัครรับเลือกอำเภอละ ๑๐๐ คน หากมีใช้วิธีการแนะนำตัวด้วยวจาคนละ ๕ นาที จะใช้เวลารวมทั้งสิ้น ๑๘,๐๐๐ นาที ซึ่งเป็นระยะเวลาที่ยาวนานและน่าจะมีความยุ่งยากในการจัดการค่อนข้างมาก

(๕) ควรกำหนดให้ผู้สมัครยื่นเอกสารแนะนำตัวก่อนวันปิดรับสมัคร

(๖) ก่อนเริ่มดำเนินการการเลือกกันเองในขั้นตอนที่หนึ่งของระดับอำเภอ ควรกำหนดให้ผู้สมัครได้แนะนำตัวเองโดยต้องแนะนำตัวเองให้ผู้สมัครทุกกลุ่มได้รู้จัก เพื่อที่จะใช้ในการเลือกโดยใช้วิธีการเลือกกันเองของผู้สมัครต่างกลุ่ม ต่อไป นอกจากนี้ ในการเลือกกันเองระดับอำเภอนั้น เพียงแต่แจกเอกสารให้อ่านโดยไม่ต้องมีการแนะนำตัวเองด้วยวาจา ทั้งนี้ การแนะนำตัวของผู้สมัครในการเลือกกันเองในแต่ละระดับควรจัดทำในรูปของเอกสารเท่านั้น

(๗) หลักเกณฑ์และวิธีการเลือกกันเองในแต่ละระดับตั้งแต่ระดับอำเภอ ระดับจังหวัด และระดับประเทศ โดยจะกำหนดมิให้ผู้สมัครในแต่ละกลุ่มเลือกบุคคลในกลุ่มเดียวกัน หรือจะกำหนดให้มีการคัดกรองผู้สมัครรับเลือกด้วยวิธีการอื่นใดที่ผู้สมัครรับเลือกมีส่วนร่วมในการคัดกรองก็ได้ เพื่อให้การดำเนินการเลือกเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรมรวมถึงจำนวนสมาชิกวุฒิสภาที่จะพึงมีจากแต่ละกลุ่ม การขึ้นบัญชีสำรองและการเลื่อนบุคคลจากบัญชีสำรองขึ้นดำรงตำแหน่งแทน

ระดับอำเภอ

๑) กรณีมีจำนวนผู้สมัครกลุ่มใดเกินกว่ากลุ่มละ ๕ คน

ขั้นตอนที่หนึ่ง

ให้มีการเลือกกันเองของผู้สมัครในแต่ละกลุ่ม โดยให้ผู้สมัครลงคะแนนเลือกสองหมายเลข หากไม่ลงคะแนนหรือลงคะแนนเลือกหนึ่งหมายเลขหรือเกินสองหมายเลข ให้ถือเป็นบัตรเสีย เพื่อให้เหลือผู้สมัครกลุ่มละ ๕ คน โดยเรียงตามลำดับคะแนนผู้ได้รับคะแนนสูงสุดลำดับที่ ๑ ถึงลำดับที่ ๕ ในกรณีที่ได้คะแนนเท่ากันในลำดับที่ทำให้เกินจำนวนจะพึงมี อันเป็นเหตุให้ไม่สามารถเรียงลำดับผู้ได้รับเลือกในระดับอำเภอได้ ให้จับสลากเพื่อให้ได้ผู้ได้รับเลือกในระดับอำเภอครบจำนวนที่จะพึงมี ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

ขั้นตอนที่สอง

ให้มีการคัดกรองโดยใช้วิธีการเลือกกันเองของผู้สมัครต่างกลุ่ม โดยให้ผู้สมัครเลือกผู้สมัครกลุ่มอื่นได้กลุ่มละไม่เกินสามหมายเลข เพื่อให้ได้ผู้สมัครจำนวนกลุ่มละ ๓ คน เป็นตัวแทนของแต่ละกลุ่มในระดับอำเภอ เพื่อเข้ารับเลือกในระดับจังหวัดต่อไปโดยให้เรียงตามลำดับคะแนนผู้ได้รับคะแนนสูงสุดในแต่ละกลุ่มลำดับที่ ๑ ถึงลำดับที่ ๓ ในกรณีที่ได้คะแนนเท่ากันในลำดับที่ทำให้เกินจำนวนจะพึงมี อันเป็นเหตุให้ไม่สามารถเรียงลำดับผู้ได้รับเลือกในระดับอำเภอได้ ให้จับสลากเพื่อให้ได้ผู้ได้รับเลือกในระดับอำเภอครบจำนวนที่จะพึงมี ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

๒) กรณีมีจำนวนผู้สมัครกลุ่มใดไม่เกินกลุ่มละ ๕ คน

ให้ใช้ขั้นตอนที่สองของข้อ ๑.๑

ระดับจังหวัด

๑) ให้มีการเลือกกันเองของผู้สมัครในแต่ละกลุ่มซึ่งเป็นผู้ได้รับเลือกในแต่ละอำเภอ โดยให้ผู้สมัครลงคะแนนเลือกสองหมายเลข หากไม่ลงคะแนนหรือลงคะแนนเลือกหนึ่งหมายเลขหรือเกินสองหมายเลข ให้ถือเป็นบัตรเสีย เพื่อให้เหลือผู้สมัครกลุ่มละ ๕ คน โดยเรียงตามลำดับคะแนนผู้ได้รับคะแนนสูงสุดลำดับที่ ๑ ถึงลำดับที่ ๕ ในกรณีที่ได้คะแนนเท่ากันในลำดับที่ทำให้เกินจำนวนจะพึงมี อันเป็นเหตุให้ไม่สามารถเรียงลำดับผู้ได้รับเลือกในระดับจังหวัดได้ให้จับสลากเพื่อให้ได้ผู้ได้รับเลือกในระดับจังหวัดครบจำนวนที่จะพึงมี ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

๒) ให้ผู้สมัครทั้งห้าคนที่ได้รับเลือกในแต่ละกลุ่มให้คัดกรองโดยใช้วิธีการจับสลากให้เหลือผู้สมัครกลุ่มละ ๑ คน เพื่อเป็นตัวแทนของแต่ละกลุ่มในระดับจังหวัด เพื่อเข้ารับเลือกในระดับประเทศต่อไป

ระดับประเทศ

๑) ให้มีการคัดกรองโดยใช้วิธีการเลือกกันเองของผู้สมัครต่างกลุ่ม โดยให้เลือกผู้สมัครกลุ่มอื่นได้กลุ่มละไม่เกินสามหมายเลข และให้เรียงตามลำดับคะแนนผู้ได้รับคะแนนสูงสุดลำดับที่ ๑ ถึงลำดับที่ ๕ ของแต่ละกลุ่ม เป็นผู้ได้รับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภาที่มาจากกลุ่มดังกล่าว เพื่อให้ได้จำนวนผู้ได้รับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภาจำนวน ๑๐๐ คน จากจำนวนกลุ่มทั้งสิ้น ๒๐ กลุ่ม

ในกรณีที่ได้คะแนนเท่ากันในลำดับที่ทำให้เกินจำนวนจะพึงมี อันเป็นเหตุให้ไม่สามารถเรียงลำดับผู้ได้รับเลือกในระดับประเทศได้ให้จับสลากเพื่อให้ได้ผู้ได้รับเลือกในระดับประเทศครบจำนวนที่จะพึงมี ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

๒) ส่วนจำนวนสมาชิกวุฒิสภาที่เหลืออีกหนึ่งร้อยคน ให้นำคะแนนของผู้สมัครที่ได้รับคะแนนลำดับที่ ๖ ถึงลำดับที่ ๑๕ ของทุกกลุ่ม มาจัดเรียงตามลำดับคะแนน ผู้ที่ได้รับคะแนนสูงสุดลำดับที่ ๑๐๑ ถึงลำดับที่ ๒๐๐ จะได้รับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภาโดยไม่จำกัดว่ามาจากกลุ่มใด ดังนั้น รวมจำนวนสมาชิกวุฒิสภาทั้งสิ้น ๒๐๐ คน

ในกรณีที่ได้คะแนนเท่ากันในลำดับที่ทำให้เกินจำนวนจะพึงมี อันเป็นเหตุให้ไม่สามารถเรียงลำดับผู้ได้รับเลือกในระดับประเทศได้ให้จับสลากเพื่อให้ได้ผู้ได้รับเลือกในระดับประเทศครบจำนวนที่จะพึงมี ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

ประเด็นที่เจ็ด การขึ้นบัญชีสำรอง

ให้มีบัญชีสำรองสองบัญชี ได้แก่ บัญชีสำรองตาม ๑) หนึ่งบัญชีโดยมีรายชื่อผู้ได้รับเลือกในลำดับถัดไปของกลุ่ม เว้นแต่ผู้สมัครที่ได้รับเลือกตาม ๒) แล้ว ของทุกกลุ่ม และบัญชีสำรองตาม ๒) อีกหนึ่งบัญชีโดยมีรายชื่อผู้ได้รับเลือกตั้งแต่ลำดับที่ ๒๐๑ เป็นต้นไป

ในกรณีผู้สมัครใดมีชื่อสำรองอยู่ทั้งสองบัญชีให้ได้รับการเลื่อนลำดับไปแทนที่สมาชิกวุฒิสภาที่ว่างลงจากการได้รับเลือกตาม ๑) หรือ ๒) แล้วแต่กรณี

ในกรณีที่ผู้สมัครมีสิทธิเลื่อนลำดับขึ้นพร้อมกันทั้งสองบัญชี ให้ได้รับเลื่อนขึ้นแทนที่ได้เฉพาะบัญชีแรก และหากผู้มีชื่อในบัญชีสำรองรายใดสละสิทธิในบัญชีใดให้ถือว่าประสงค์จะสละสิทธิในทั้งสองบัญชี

ประเด็นที่แปด การควบคุมการเลือกและบทกำหนดโทษ

- ไม่มีความเห็น -

จากนั้นที่ประชุมพิจารณาประเด็นสำคัญของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

๑. จำนวนกลุ่ม การแบ่งกลุ่ม และคุณสมบัติของบุคคลในแต่ละกลุ่ม

ประเด็นการพิจารณา

นายอัคร พร จารุจินดา กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๗ วรรคสอง บัญญัติว่า “การแบ่งกลุ่ม จำนวนกลุ่ม และคุณสมบัติของบุคคลในแต่ละกลุ่ม การสมัครและรับสมัคร หลักเกณฑ์และวิธีการเลือกกันเอง การได้รับเลือก จำนวนสมาชิกวุฒิสภาที่จะพึงมีจากแต่ละกลุ่ม การขึ้นบัญชีสำรอง การเลื่อนบุคคลจากบัญชีสำรองขึ้นดำรงตำแหน่งแทน และมาตรการอื่นใดที่จำเป็นเพื่อให้การเลือกกันเองเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา และเพื่อประโยชน์ในการดำเนินการให้การเลือกตั้งกล่าวเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม จะกำหนดมิให้ผู้สมัครในแต่ละกลุ่มเลือกบุคคลในกลุ่มเดียวกัน หรือจะกำหนดให้มีการคัดกรองผู้สมัครรับเลือกด้วยวิธีการอื่นใดที่ผู้สมัครรับเลือก

มีส่วนร่วมในการคัดกรองก็ได้” ดังนั้น จึงควรกำหนดเรื่องคุณสมบัติของบุคคลในแต่ละกลุ่มไว้ด้วย เช่น กลุ่มกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม ควรเป็นผู้ประกอบอาชีพทางด้านกฎหมายมาเป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่าสิบปี เป็นต้น

ประธานกรรมการกล่าวว่า ใน (๑) กลุ่มการบริหารราชการแผ่นดินและความมั่นคง ควรประกอบด้วย ข้าราชการ เจ้าหน้าที่ของรัฐ ทหาร ตำรวจ ยกเว้นผู้พิพากษา ตุลาการ และอัยการ ที่ประชุมสอบถามและแสดงความเห็น ดังนี้

- มีกรรมการสอบถามว่า เจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีภารกิจหน้าที่เกี่ยวกับการบริหารราชการแผ่นดิน หรือความมั่นคง เช่น ผู้ดำรงตำแหน่งนิติกร เจ้าพนักงานศาล หรือพนักงานบังคับคดี เป็นต้น จะถือว่าอยู่ใน (๑) กลุ่มการบริหารราชการแผ่นดินและความมั่นคง หรือไม่

ประธานกรรมการกล่าวว่า เจ้าหน้าที่ของรัฐที่ดำรงตำแหน่งนิติกร เจ้าพนักงานศาล หรือพนักงานบังคับคดี จัดอยู่ใน (๑) กลุ่มการบริหารราชการแผ่นดินและความมั่นคง

- มีกรรมการสอบถามว่า พนักงานในกระบวนการยุติธรรม เช่น เจ้าหน้าที่ของกรมราชทัณฑ์ จะถือว่าอยู่ใน (๑) กลุ่มการบริหารราชการแผ่นดินและความมั่นคง หรือไม่

ประธานกรรมการกล่าวว่า เจ้าพนักงานในกระบวนการยุติธรรม จัดอยู่ใน (๑) กลุ่มการบริหารราชการแผ่นดินและความมั่นคง ยกเว้นเฉพาะผู้พิพากษา ตุลาการ และอัยการ

- มีกรรมการสอบถามว่า ทนายความควรจัดอยู่ในกลุ่มใด

ประธานกรรมการเสนอว่า ใน (๒) กลุ่มกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม ถ้าจะกำหนดให้ชัดเจนว่าเป็นผู้มีประสบการณ์ด้านกระบวนการยุติธรรม ควรประกอบด้วย ผู้พิพากษา ตุลาการ อัยการ ตำรวจ และผู้ประกอบอาชีพหรือสอนวิชากฎหมายที่ไม่ใช่ข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ และสอบถามว่า ผู้มีคุณสมบัติตาม (๓) กลุ่มการศึกษาและพัฒนา หมายถึงกลุ่มบุคคลใด

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ชี้แจงว่า ผู้มีคุณสมบัติตาม (๓) กลุ่มการศึกษาและพัฒนา หมายถึง กลุ่มคนที่มีความรู้และทำงานด้านศึกษา ค้นคว้า วิจัย ผู้พัฒนาเทคโนโลยีการศึกษา ผู้บริหารการศึกษา รวมทั้งกลุ่มคนที่ทำงานด้านการศึกษาโดยตรง และบุคคลที่ทำการค้นคว้า ศึกษา วิจัย เรื่องทั่วไป ที่ไม่ใช่เรื่องการศึกษาด้วย

ประธานกรรมการสอบถามว่า คำว่า “พัฒนา” ในกลุ่มที่ (๓) กลุ่มการศึกษาและพัฒนา มีความหมายอย่างไร

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ชี้แจงว่า คำว่า “พัฒนา” ในกลุ่มที่ (๓) กลุ่มการศึกษาและพัฒนา หมายถึงบุคคลที่ทำการศึกษา วิจัย พัฒนาวิชาการ ศาสตร์ความรู้ในเรื่องทั่วไป ที่ไม่ใช่เรื่องการศึกษา

ประธานกรรมการกล่าวว่า ควรตัดคำว่า “และการพัฒนา” ใน (๓) ออก เนื่องจากรวมอยู่ในกลุ่มผู้ที่มีความรู้และทำงานด้านศึกษา ค้นคว้า และวิจัยอยู่แล้ว

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ชี้แจงว่า ใน (๔) กลุ่มการสาธารณสุข จะประกอบด้วย ผู้ทำงานเกี่ยวกับสาธารณสุขทั้งหมด เช่น แพทย์ พยาบาล สาธารณสุข เภสัชกร เป็นต้น ส่วนใน (๕) กลุ่มกสิกรรม ป่าไม้ จะประกอบด้วย ผู้ประกอบอาชีพเกี่ยวกับการเพาะปลูกทั้งหมด ชาวนา กลุ่มอนุรักษ์ป่าไม้ เป็นต้น

ประธานกรรมการกล่าวว่า ควรกำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นผู้วินิจฉัยว่าผู้สมัครสมาชิกวุฒิสภาที่ประกอบอาชีพมากกว่าหนึ่งอาชีพเป็นบุคคลที่อยู่ในกลุ่มใด เพื่อป้องกันไม่ให้ผู้สมัครสมาชิกวุฒิสภาที่ประกอบอาชีพหลายอาชีพมีชื่อเข้าไปอยู่ได้มากกว่าหนึ่งกลุ่ม

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ชี้แจงว่า ในหลักการหากผู้สมัครประกอบอาชีพมากกว่าหนึ่งอาชีพแล้ว ผู้สมัครต้องเลือกว่าจะสมัครเข้าไปอยู่ในกลุ่มใดอย่างไรก็ตาม อาจเกิดกรณีที่ผู้สมัครไม่ทราบว่าตนเองอยู่ในกลุ่มอาชีพใด และเข้ามาสอบถามเจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งเพื่อให้วินิจฉัย และอาจเกิดกรณีที่มีการร้องคัดค้านว่าผู้สมัครบางคนไม่ควรอยู่ในกลุ่มตามคำวินิจฉัยของเจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง จะมีวิธีดำเนินการอย่างไร

ประธานกรรมการกล่าวว่า หากผู้สมัครประกอบอาชีพหลายอาชีพแล้ว ผู้สมัครจะต้องเลือกเองว่าจะอยู่ในกลุ่มใด แต่ในกรณีที่ผู้สมัครประกอบอาชีพเพียงอาชีพเดียว สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งจะเป็นผู้วินิจฉัยว่าผู้สมัครคนนั้นอยู่ในกลุ่มใด และหากมีผู้สมัครอื่นร้องคัดค้าน สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งสามารถมีคำวินิจฉัยชี้ขาดอีกครั้งหนึ่งก็ได้ และสอบถามว่า กลุ่ม (๘) กลุ่มสิ่งแวดล้อม ผังเมืองพัฒนาอสังหาริมทรัพย์และสาธารณูปโภค หมายถึงผู้ประกอบอาชีพในลักษณะใด และหมายความรวมถึงผู้ที่ทำงานในองค์กรที่ไม่แสวงหากำไรหรือเอ็นจีโอ ด้วยหรือไม่ เนื่องจากควรแยกผู้ที่ทำงานในองค์กรที่ไม่แสวงหากำไรหรือเอ็นจีโอเป็นอีกกลุ่มหนึ่งแยกต่างหาก มิฉะนั้น ผู้ที่ทำงานในองค์กรที่ไม่แสวงหากำไรหรือเอ็นจีโอจะสามารถเข้าไปอยู่ในกลุ่มทั้งสี่สิบกลุ่มได้

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ชี้แจงว่า กลุ่ม (๘) กลุ่มสิ่งแวดล้อม ผังเมือง พัฒนาอสังหาริมทรัพย์และสาธารณูปโภค หมายถึงผู้ประกอบอาชีพเกี่ยวกับผังเมือง อสังหาริมทรัพย์ การก่อสร้างสาธารณูปโภคต่างๆ ส่วนผู้ทำงานในองค์กรที่ไม่แสวงหากำไรหรือเอ็นจีโอจัดอยู่ในกลุ่ม (๑๓)

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า ในกลุ่ม (๑) กลุ่มบริหารราชการแผ่นดินและความมั่นคง จะครอบคลุมถึงบุคคลที่มาจากหลากหลายสาขาอาชีพซึ่งจะทำให้บุคคลที่อยู่ในกลุ่ม (๑) มีจำนวนมากที่สุด ส่งผลให้บุคคลที่อยู่ในกลุ่มอื่นมีจำนวนน้อยลง และหากมีผู้สมัครที่ประกอบอาชีพหลายอาชีพก็อาจทำให้เกิดปัญหาในการพิจารณาว่าผู้สมัครคนนั้นมีคุณสมบัติที่จะถือว่าอยู่ในกลุ่มใด

ประธานกรรมการกล่าวว่า หากประกอบอาชีพหลายประเภท ผู้สมัครจะต้องเลือกว่าตนเองจะใช้อาชีพใดมาสมัครและต้องเข้าไปอยู่ในกลุ่มอาชีพที่ตนเองสมัครเท่านั้น

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า ควรกำหนดหลักเกณฑ์ให้ชัดเจนว่าคุณสมบัติของบุคคลที่จะอยู่ในกลุ่มอาชีพแต่ละกลุ่มมีลักษณะอย่างไร เนื่องจากหากกำหนดให้เจ้าหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งสามารถใช้ดุลพินิจวินิจฉัยเองได้ จะทำให้เกิดปัญหาในการจัดกลุ่มและอาจถูกร้องคัดค้านได้ นอกจากนี้ บุคคลที่เคยเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐของบางองค์กร เช่น เจ้าหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง เป็นต้น ยังไม่มีความชัดเจนว่าจะอยู่ในกลุ่มใด

- ในกลุ่ม (๑) กลุ่มบริหารราชการแผ่นดินและความมั่นคงจะครอบคลุมบุคคลที่มาจากสาขาอาชีพหลายประเภทซึ่งจะทำให้บุคคลในกลุ่ม (๑) มีจำนวนมากที่สุดส่งผลให้บุคคลในกลุ่มอื่นมีจำนวนน้อย จึงควรกำหนดให้บุคคลที่เป็นข้าราชการสามารถเข้าไปอยู่ในกลุ่มอื่นได้ด้วย

ประธานกรรมการกล่าวว่า ไม่ได้กำหนดห้ามผู้ที่เคยเป็นข้าราชการสมัครกลุ่มอื่น แต่ผู้สมัครที่ใช้คุณสมบัติว่าเป็นข้าราชการจะต้องอยู่ในกลุ่มอาชีพตาม (๑) กลุ่มบริหารราชการแผ่นดินและความมั่นคง

เท่านั้น กรณีที่ประกอบอาชีพอย่างอื่นด้วยก็สามารถใช้คุณสมบัตินั้นมาสมัครอยู่ในกลุ่มอื่นได้ ส่วนผู้ที่ทำงานในองค์กรที่ไม่แสวงหากำไรหรือเอ็นจีโอ หากตนเองประกอบอาชีพอย่างอื่น เช่น ทำงานหรือเป็นที่ปรึกษาด้านสิ่งแวดล้อม ก็สามารถมาสมัครเข้าอยู่ในกลุ่มตาม (๘) ได้ แต่หากประกอบอาชีพเป็นเอ็นจีโอเพียงอย่างเดียวจะต้องสมัครเข้าไปอยู่ในกลุ่มอาชีพที่เป็นเอ็นจีโอเท่านั้น

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า ผู้สมัครจะเป็นผู้ตัดสินใจเองว่าจะไปสมัครเข้าอยู่ในกลุ่มอาชีพใด

- กลุ่ม (๑) ถึงกลุ่ม (๕) เป็นกลุ่มอาชีพหลักในประเทศไทย แต่กลุ่ม (๖) ถึงกลุ่ม (๑๙) เป็นกลุ่มอาชีพขนาดเล็ก ซึ่งอาจมีการตั้งคำถามว่า อาชีพเหล่านี้มีความรู้ ความสามารถพิเศษอย่างไร และเหตุใดจึงต้องนำมากำหนดไว้ในกลุ่มต่างๆ ด้วย ส่วนกลุ่ม (๖) ก็อาจมีการตั้งคำถามได้ว่าเหตุใดจึงนำอาชีพปศุสัตว์ประมง มาจัดอยู่ในกลุ่มเดียวกัน

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ชี้แจงว่า ผู้ประกอบอาชีพปศุสัตว์ ประมง มีจำนวนมากพอสมควร คณะอนุกรรมการจึงนำมากำหนดรวมไว้ในกลุ่ม (๖)

ประธานกรรมการกล่าวว่า ควรกำหนดให้ชัดเจนว่าแต่ละกลุ่มต้องเป็นผู้ประกอบอาชีพหรือเคยประกอบอาชีพนั้นมาก่อน เนื่องจากหากไม่กำหนดให้ชัดเจนแล้วจะทำให้ผู้ที่สนใจศึกษาในแต่ละกลุ่มแต่ไม่ได้ประกอบอาชีพนั้นเข้ามาสมัครได้

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า ในกลุ่ม (๑) หมายถึงข้าราชการเท่านั้น อาจไม่ครอบคลุมถึงผู้ที่เคยเป็นกรรมการในองค์กรอิสระ เช่น กรรมการการเลือกตั้ง เป็นต้น จึงควรแก้ไขอาชีพในกลุ่ม (๑) จากอาชีพข้าราชการเป็นผู้ที่ทำงานราชการ จะเหมาะสมกว่า

- หากผู้ที่เคยทำงานเป็นเอ็นจีโอแต่เปลี่ยนไปประกอบอาชีพอื่น เช่น เลี้ยงสัตว์ เป็นต้น จะสามารถสมัครอยู่ในกลุ่มใดได้บ้าง

ประธานกรรมการกล่าวว่า กลุ่มอาชีพใน (๑) จะรวมถึงเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งครอบคลุมถึงผู้ที่เคยดำรงตำแหน่งกรรมการในองค์กรอิสระด้วย และผู้ที่เคยดำรงตำแหน่งกรรมการในองค์กรอิสระ เช่น กรรมการการเลือกตั้ง เป็นต้น อาจเคยประกอบอาชีพอื่นมาแล้วด้วย จึงสามารถสมัครไปอยู่ในกลุ่มอื่นๆ ได้ด้วย ส่วนกรณีที่เคยประกอบอาชีพหนึ่งแล้วเปลี่ยนไปประกอบอาชีพอื่นก็สามารถสมัครอยู่ในกลุ่มที่ตนเองประกอบอาชีพในปัจจุบันได้

นายอัชพร จารุจินดา กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ ชี้แจงว่า การกำหนดกลุ่มต่าง ๆ จะไม่มีปัญหาเกี่ยวกับจำนวนของผู้ประกอบอาชีพ ยกเว้นกลุ่ม (๑๕) และกลุ่ม (๑๖) ซึ่งอาจมีผู้ประกอบอาชีพจำนวนน้อย

ประธานกรรมการกล่าวว่า กลุ่ม (๕) และกลุ่ม (๖) อาจมีผู้ประกอบอาชีพในจำนวนแตกต่างกัน เนื่องจากกลุ่มอาชีพทำนาและอาชีพกสิกรรมตาม (๕) จะมีจำนวนมากกว่าผู้ที่ประกอบอาชีพตาม (๖)

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ชี้แจงว่า แนวคิดการแบ่งกลุ่มอาชีพที่เกี่ยวกับการเกษตรซึ่งเป็นอาชีพหลักของคนไทย คณะอนุกรรมการมีแนวคิดที่จะแบ่งกลุ่มออกเป็นกลุ่มตามลักษณะการทำการเกษตร เช่น กลุ่มอาชีพทำนา กลุ่มอาชีพทำกสิกรรม กลุ่มอาชีพทำสวน และกลุ่มอาชีพประมง เป็นต้น เนื่องจากแต่ละกลุ่มอาชีพจะมีผู้ประกอบอาชีพจำนวนมาก

นายปกรณ์ นิลประพันธ์ เลขาธิการกรรมการ คนที่หนึ่ง ชี้แจงว่า ธนาकारโลกได้มีการแบ่งกลุ่มอาชีพเป็นกลุ่มต่างๆ เช่นกัน จึงควรนำมาปรับใช้กับการจัดแบ่งกลุ่มของผู้สมัครเป็นสมาชิกวุฒิสภาด้วย

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ชี้แจงว่า

กระทรวงมหาดไทยได้ดำเนินการสำรวจอาชีพของคนไทย พบว่า ในปี พ.ศ. ๒๕๕๙ พบว่ามีผู้ประกอบอาชีพ กสิกรรมมากที่สุด ลำดับที่สองอาชีพรับจ้างทั่วไป ลำดับที่สามอาชีพพนักงานบริษัทและค้าขาย ลำดับที่สี่ อาชีพข้าราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจ และลำดับที่ห้าอาชีพประมง ปศุสัตว์

ประธานกรรมการกล่าวว่า หากจัดกลุ่ม (๕) และกลุ่ม (๖) ให้เหมาะสมก็จะทำให้ประชาชนที่เป็น ตัวแทนสาขาอาชีพจากทั่วภูมิภาคสมัครเป็นสมาชิกวุฒิสภาจำนวนมาก และสอบถามว่า กลุ่ม (๗) กลุ่มลูกจ้าง ผู้ใช้แรงงาน ผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับสวัสดิการลูกจ้าง ผู้ใช้แรงงาน หมายความว่ารวมถึงพนักงานบริษัทด้วยหรือไม่ และคำว่า “ผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับสวัสดิการลูกจ้าง” ในกลุ่ม (๗) หมายถึงบุคคลใด

- มีกรรมการสอบถามว่า กลุ่มอาชีพกสิกรรมจะหมายความว่ารวมถึงผู้ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ด้วยหรือไม่

- อาจมีนายทุนเข้ามาเป็นตัวแทนของกลุ่ม (๖) ก็เป็นไปได้

- กลุ่มผู้ที่เป็นสมาชิกของสหกรณ์ต่างๆ ซึ่งมีจำนวนมาก เช่น สหกรณ์การเกษตร สหกรณ์ กลุ่มรถแท็กซี่ เป็นต้น จะจัดอยู่ในกลุ่มใด และกรณีผู้ที่เกษียณอายุราชการและไปประกอบอาชีพอื่น เช่น ชาวสวน เป็นต้น ควรกำหนดรายละเอียดว่าจะต้องประกอบอาชีพใหม่มาเป็นระยะเวลาานเท่าใด หรือไม่

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการ ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ชี้แจงว่า กลุ่ม (๗) กลุ่มลูกจ้าง ผู้ใช้แรงงาน ผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับสวัสดิการลูกจ้าง ผู้ใช้แรงงาน หมายความว่ารวมถึงพนักงาน บริษัทด้วย ส่วนผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับสวัสดิการลูกจ้างตาม (๗) หมายถึงบุคคลที่เคยเป็นลูกจ้างและรวมตัว เป็นสมาคมหรือชมรมที่มีหน้าที่ดูแลสวัสดิการของลูกจ้าง ส่วนกลุ่ม (๕) อาชีพกสิกรรมนั้น หมายความว่ารวมถึง อาชีพเกี่ยวกับการเพาะปลูกและเลี้ยงสัตว์ด้วย

นายอัชพร จารุจินดา กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า ควรกำหนดให้ชัดเจนว่า ผู้ที่จะสมัครอยู่ในกลุ่มต่างๆ ต้องเป็นผู้ที่ประกอบอาชีพนั้นๆ อย่างแท้จริง ไม่ใช่เพียงผู้ที่สนใจหรือมีความรู้ความเชี่ยวชาญในอาชีพนั้น

ประธานกรรมการกล่าวว่า ผู้ประกอบอาชีพโดยตรงที่มีความสนใจสมัครอาจมีจำนวนน้อย จึงควรเปิด โอกาสให้ผู้ที่เกี่ยวข้องเข้ามาเป็นตัวแทนของผู้ประกอบอาชีพเพื่อมาทำหน้าที่ในการรักษาผลประโยชน์ให้แก่ ผู้ประกอบอาชีพได้ ส่วนผู้ที่เป็นสมาชิกของสหกรณ์ หากประกอบอาชีพใดอยู่แล้วก็สามารถสมัครเข้าไปอยู่ใน กลุ่มตามที่ดินเองประกอบอาชีพได้

นายอัชพร จารุจินดา กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๘ กำหนดคุณสมบัติของสมาชิกวุฒิสภาไว้ว่า ต้องมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์หรือทำงานในด้านที่สมัครไม่น้อยกว่าสิบปี จึงควรกำหนดให้ชัดเจนในกรณีที่เคยประกอบ อาชีพใดมาก่อนจะต้องทำงานในด้านที่สมัครไม่น้อยกว่าสิบปี

นายปกรณ์ นิลประพันธ์ เลขาธิการกรรมการ คนที่หนึ่ง กล่าวว่า ความว่า “ผู้มีลักษณะและเงื่อนไข ตามหลักเกณฑ์ที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา” ที่ บัญญัติในรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๘ หมายความว่ารวมถึงผู้พิการด้วย ซึ่งไม่จำเป็นต้องเป็นผู้พิการมาไม่น้อยกว่า สิบปี ก็สามารถสมัครเป็นสมาชิกวุฒิสภาได้

นายอัชพร จารุจินดา กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า กฎหมายแรงงานได้กำหนดบทนิยามคำว่า “ลูกจ้าง” ให้หมายความว่ารวมถึงผู้ที่ทำงานในกิจการต่างๆ ไว้แล้ว อย่างไรก็ตาม ในกลุ่ม (๗) ควรกำหนดให้ผู้ทำงานในกิจการต่างๆ สามารถสมัครอยู่ในกลุ่ม (๗) ได้ด้วย เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาในการตีความว่าผู้ที่ทำงานในกิจการหรือผู้ใช้แรงงานเป็นลูกจ้างด้วย

- มีกรรมการสอบถามว่า ในกลุ่ม (๗) ที่กำหนดว่า “รวมถึงผู้ที่ทำงานในกิจการต่างๆ” อยู่ในความหมายของคำว่า “ลูกจ้าง” แล้วหรือไม่

- มีความจำเป็นต้องกำหนดว่า “ต้องเคยทำงานมาแล้วไม่น้อยกว่าสิบปี” หรือไม่

- ในการพิจารณาคุณสมบัติของผู้สมัคร ควรพิจารณาจากอาชีพหลักของผู้สมัครซึ่งจะทำให้การจัดกลุ่มต่างๆ สะดวกมากยิ่งขึ้น

ประธานกรรมการกล่าวว่า เพื่อให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ ควรกำหนดให้ผู้ที่เคยประกอบอาชีพที่จะสมัครเป็นสมาชิกวุฒิสภาจะต้องประกอบอาชีพนั้นเป็นเวลาไม่น้อยกว่าสิบปี

นายปกรณ์ นิลประพันธ์ เลขาธิการกรรมการ คนที่หนึ่ง ชี้แจงว่า มาตรา ๑๐๘ (๓) ของรัฐธรรมนูญกำหนดว่า “หรือทำงานในด้านที่สมัครไม่น้อยกว่าสิบปี” หากผู้สมัครใช้อาชีพใดมาสมัครก็จะต้องประกอบอาชีพนั้นมาไม่น้อยกว่าสิบปีด้วย

นายอัชพร จารุจินดา กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า ควรนำอาชีพที่กำหนดไว้ในกลุ่ม (๙) ไปรวมอยู่ในกลุ่ม (๘) และกำหนดให้ผู้ประกอบกิจการด้านการค้าธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม มากำหนดไว้ในกลุ่ม (๙) เนื่องจากมีผู้ประกอบอาชีพเช่นนี้มีจำนวนมาก

ประธานกรรมการสอบถามว่า กลุ่ม (๑๐) กำหนดว่า ผู้ประกอบอาชีพด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี หมายถึงบุคคลใดและมีจำนวนมากเพียงใด

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ชี้แจงว่า ผู้ประกอบอาชีพด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี หมายถึงบุคคลที่นำวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมาใช้ประโยชน์ในการทำงาน ซึ่งมีจำนวนไม่มาก

ประธานกรรมการกล่าวว่า ควรนำผู้ประกอบอาชีพด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีไปกำหนดรวมอยู่ในกลุ่ม (๑๖)

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. กล่าวว่า ควรนำอาชีพเกี่ยวกับการสื่อสาร และเทคโนโลยีสารสนเทศมากำหนดไว้ในกลุ่มอาชีพตาม (๑๐) จะเหมาะสมกว่า

- มีกรรมการสอบถามว่า ควรกำหนดให้ผู้ประกอบอาชีพเกี่ยวกับการเขียนโปรแกรมคอมพิวเตอร์อยู่ในกลุ่ม (๑๐) ด้วยหรือไม่ เนื่องจากผู้ที่ประกอบอาชีพเช่นนี้มีจำนวนมาก

- ในกลุ่ม (๑๑) คำว่า “กลุ่มอัตลักษณ์อื่นๆ” หมายความว่ารวมถึงบุคคลที่เป็นเพศสภาพด้วยหรือไม่

- กลุ่ม (๑๑) คำว่า “กลุ่มชาติพันธุ์” อาจหมายถึงบุคคลท้องถิ่นที่มีภูมิลำเนาตามภูมิภาคต่างๆ ส่วนคำว่า “กลุ่มอัตลักษณ์อื่นๆ” อาจหมายความว่ารวมถึงบุคคลที่เป็นเพศสภาพ และบุคคลที่มีความเชื่อทางศาสนา

ประธานกรรมการกล่าวว่า ผู้ประกอบอาชีพด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี หมายความว่ารวมถึงบุคคลที่ประกอบอาชีพเกี่ยวกับการเขียนโปรแกรมคอมพิวเตอร์ด้วย และสอบถามว่า กลุ่ม (๑๑) กลุ่มชาติพันธุ์ และกลุ่มอัตลักษณ์อื่นๆ หมายถึงบุคคลใดและมีจำนวนเท่าใด

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ชี้แจงว่า ใน (๑๑) กลุ่มชาติพันธุ์และกลุ่มอัตลักษณ์อื่นๆ หมายถึง ชาวเขาและชาวเล ซึ่งอาจมีจำนวนน้อย ส่วนบุคคลที่ต่อสู้เพื่อเรียกร้องสิทธิให้แก่กลุ่มชาติพันธุ์และกลุ่มอัตลักษณ์ ควรเปิดโอกาสให้เข้ามาเป็นสมาชิกวุฒิสภาในกลุ่มนี้

อย่างไรก็ตาม คำว่า “อัตลักษณ์อื่นๆ” จะไม่เกี่ยวกับเรื่องเพศ แต่เป็นบุคคลที่มีความเชื่อและมีลักษณะเฉพาะของตนเอง

ประธานกรรมการกล่าวว่า ใน (๑๑) กลุ่มชาติพันธุ์และกลุ่มอัตลักษณ์อื่นๆ อาจไม่มีความพร้อมที่จะเข้ามาสมัครด้วยตนเอง และไม่ควรรนำเรื่องศาสนาที่เกี่ยวข้องกับการจัดแบ่งกลุ่มต่างๆ เนื่องจากอาจถูกโจมตีจากผู้ที่นับถือศาสนาได้ ส่วนใน (๑๕) ซึ่งกำหนดให้รวมถึงผู้เป็นสตรี ควรแยกกลุ่มสตรีมาเป็นอีกกลุ่มหนึ่ง จะเหมาะสมกว่า

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า ควรกำหนดให้มีกลุ่มสตรีแยกเป็นกลุ่มเฉพาะ เพื่อให้ผู้หญิงเข้ามาเป็นสมาชิกวุฒิสภาได้มากขึ้น ส่วนผู้ชายที่ทำงานเกี่ยวกับเรื่องสตรีก็สามารถจัดอยู่ในกลุ่มอื่นได้

- ควรแยกกลุ่มสตรีเป็นอีกกลุ่มหนึ่ง แต่สามารถกำหนดให้กลุ่มอัตลักษณ์อื่นๆ ให้ความหมายรวมถึงบุคคลที่เบี่ยงเบนทางเพศได้

- ไม่เห็นด้วยที่จะกำหนดให้มีการรับรองกลุ่มบุคคลที่เบี่ยงเบนทางเพศ เนื่องจากกลุ่มบุคคลเหล่านี้สามารถที่จะเข้ามาสมัครอยู่ในกลุ่มอื่นได้อยู่แล้ว

- บุคคลที่เบี่ยงเบนทางเพศจะสามารถเข้ามาสมัครในกลุ่มอื่นได้อยู่แล้วจึงไม่จำเป็นต้องกำหนดให้มีการรับรองบุคคลกลุ่มนี้ไว้ในกฎหมาย

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ชี้แจงว่า ตามพจนานุกรมไม่ได้ให้ความหมายของคำว่า “อัตลักษณ์” ไว้ว่ามีความหมายอย่างไร แต่ในทางตำราทางวิชาการมีผู้ให้ความหมายของคำว่า “อัตลักษณ์” หมายความว่า คุณลักษณะเฉพาะตัว ซึ่งเป็นตัวบ่งชี้ลักษณะเฉพาะบุคคล ชุมชน สังคม

ประธานกรรมการกล่าวว่า กลุ่มบุคคลในลักษณะที่เป็นกลุ่มชายรักชาย หรือกลุ่มหญิงรักหญิง ไม่ถือว่าเป็นลักษณะเป็นกลุ่มอัตลักษณ์ แต่ถือว่าเป็นกลุ่มที่มีรสนิยมทางเพศเหมือนกัน

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า กลุ่มอัตลักษณ์อื่นๆ อาจเป็นกลุ่มบุคคลที่มีลักษณะเฉพาะตัวที่เหมือนกัน เช่น กลุ่มชายรักชาย หรือกลุ่มหญิงรักหญิง เป็นต้น ซึ่งมีจำนวนมาก จึงควรเปิดโอกาสให้กลุ่มบุคคลเหล่านี้เข้ามาเป็นสมาชิกวุฒิสภาได้

- ไม่จำเป็นต้องกำหนดรองรับกลุ่มบุคคลที่มีพฤติกรรมแสดงออกที่แตกต่างจากเพศโดยกำเนิดไว้อย่างชัดเจน เนื่องจากบุคคลในกลุ่มนี้เป็นผู้ที่มีความสามารถที่จะเข้ามาสมัครอยู่ในกลุ่มอื่นได้อยู่แล้ว

- ใน (๑๑) ควรกำหนดไว้เพื่อให้มีการรองรับกลุ่มบุคคลที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต และควรกำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นผู้พิจารณาเองว่าเป็นบุคคลที่มีคุณสมบัติที่จัดอยู่ในกลุ่มอัตลักษณ์อื่นๆ ในกลุ่ม (๑๑) หรือไม่

- การกำหนดให้กลุ่มผู้มีพฤติกรรมแสดงออกที่แตกต่างจากเพศโดยกำเนิดรวมอยู่ในกลุ่มชาติพันธุ์และกลุ่มอัตลักษณ์อื่น ๆ อาจไม่เหมาะสม เนื่องจากในทางปฏิบัติประเทศไทยไม่มีการแบ่งแยกบุคคลลักษณะดังกล่าวให้แตกต่างจากบุคคลทั่วไปแต่อย่างใด

- การกำหนดให้มีกลุ่มผู้มีพฤติกรรมแสดงออกที่แตกต่างจากเพศโดยกำเนิดแยกออกมาอย่างชัดเจนจะเป็นการเปิดประเด็นสร้างความขัดแย้งในสังคมได้ ซึ่งกลุ่มผู้มีพฤติกรรมแสดงออกที่แตกต่างจากเพศโดยกำเนิดโดยปกติสามารถแสดงจุดยืนทางสังคมได้อยู่แล้ว

ประธานกรรมการกล่าวว่า เหตุที่กำหนดให้กลุ่มผู้มีพฤติกรรมแสดงออกที่แตกต่างจากเพศโดยกำเนิดรวมอยู่ในกลุ่มชาติพันธุ์และกลุ่มอัตลักษณ์อื่น ๆ เนื่องจากกลุ่มชาติพันธุ์และกลุ่มอัตลักษณ์อื่น ๆ ในสังคมไทยมีจำนวนน้อย ซึ่งอาจมีจำนวนไม่เพียงพอในการกำหนดสัดส่วนของสมาชิกวุฒิสภาได้ ดังนั้นอาจนำกลุ่มชาติพันธุ์และกลุ่มอัตลักษณ์อื่น ๆ ไปรวมกับกลุ่มผู้ด้อยโอกาสและผู้สูงอายุก็ได้

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า ในท้ายที่สุดของการเลือกสมาชิกวุฒิสภาอาจไม่ได้ตัวแทนของกลุ่มบุคคลทั้งสี่สีกลุ่ม เนื่องจากกระบวนการเลือกสมาชิกวุฒิสภามีการให้เลือกกลุ่มของตนเอง รวมทั้งยังไม่มี ความชัดเจนเกี่ยวกับหลักเกณฑ์และวิธีการเลือกกันเองว่าจะกำหนดอย่างไร

ประธานกรรมการกล่าวว่า ควรนำกลุ่มชาติพันธุ์และกลุ่มอัตลักษณ์อื่น ๆ มารวมไว้กับกลุ่มผู้พิการ และผู้สูงอายุ

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า สนับสนุนแนวคิดในการกำหนดให้มีกลุ่มอัตลักษณ์อื่น ๆ ส่วนกลุ่ม ผู้มีพฤติกรรมแสดงออกที่แตกต่างจากเพศโดยกำเนิดควรตัดออก

ประธานกรรมการกล่าวว่า เหตุที่นำกลุ่มผู้พิการไปรวมกับกลุ่มผู้สูงอายุ กลุ่มชาติพันธุ์และกลุ่ม อัตลักษณ์อื่น ๆ เนื่องจากจำนวนผู้พิการในแต่ละอำเภออาจมีจำนวนน้อย ทำให้ไม่สามารถเลือกตัวแทน กลุ่มในระดับอำเภอได้

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า ในระดับหมู่บ้านและระดับอำเภอจะมีการตั้งชมรมผู้สูงอายุ จำนวนมาก ดังนั้น ในแต่ละอำเภอจะมีผู้สูงอายุจำนวนมาก จึงควรกำหนดเกณฑ์อายุของผู้สูงอายุที่จะสมัคร เข้ารับการเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภาไว้ด้วย

ประธานกรรมการกล่าวว่า ปัจจุบันประเทศไทยถือเป็นยุคสังคมผู้สูงอายุ จึงควรกำหนดให้มีตัวแทน ของผู้สูงอายุในวุฒิสภา ซึ่งเป็นตัวแทนของผู้สูงอายุอย่างแท้จริง ไม่ใช่กลุ่มบุคคลที่ดำเนินกิจกรรม เพื่อประโยชน์ของผู้สูงอายุแต่ลักษณะทางกายภาพของผู้นั้นไม่ใช่ผู้สูงอายุ

นายชาติชาย ฌ เชียงใหม่ กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการ ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ชี้แจงว่า เมื่อประเทศไทย เป็นยุคสังคมผู้สูงอายุ ควรกำหนดแยกกลุ่มผู้สูงอายุที่มีอายุตั้งแต่หกสิบปีบริบูรณ์ขึ้นไปออกมาเป็นเอกเทศ ให้ชัดเจน ทั้งนี้ ในระดับนานาชาติถือว่าสังคมผู้สูงอายุคือบุคคลที่มีอายุตั้งแต่หกสิบปีบริบูรณ์ขึ้นไป

ประธานกรรมการสอบถามว่า หากกำหนดให้กลุ่มผู้สูงอายุต้องเป็นบุคคลที่มีอายุตั้งแต่หกสิบปี บริบูรณ์ขึ้นไปจะเหมาะสมหรือไม่ เนื่องจากในระบบราชการของประเทศไทยบางองค์กรยังคงให้ผู้ที่ที่มีอายุ หกสิบปีบริบูรณ์สามารถดำรงตำแหน่งต่อไปได้ถึงอายุเจ็ดสิบปีบริบูรณ์

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า ระบบราชการส่วนใหญ่จะกำหนดให้เกษียณอายุราชการเมื่ออายุ ครบหกสิบปีบริบูรณ์ ดังนั้น ควรกำหนดอายุของกลุ่มผู้สูงอายุที่หกสิบปีบริบูรณ์

ประธานกรรมการกล่าวว่า บุคคลที่อายุครบหกสิบปีบริบูรณ์ยังเป็นผู้มีความสามารถและดำรง ตำแหน่งสำคัญในหลายอาชีพ จึงสามารถสมัครเข้ารับการเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภาในกลุ่มอื่นได้อยู่แล้ว แต่บุคคลที่อายุครบเจ็ดสิบปีบริบูรณ์ขึ้นไป ส่วนใหญ่จะไม่ได้ประกอบอาชีพใดแล้ว จึงควรกำหนดให้กลุ่ม ผู้สูงอายุต้องมีอายุเจ็ดสิบปีบริบูรณ์ขึ้นไป

นายปกรณ์ นิลประพันธ์ เลขาธิการกรรมการ คนที่หนึ่ง ชี้แจงว่า พระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. ๒๕๔๖ ได้กำหนดบทนิยามคำว่า “ผู้สูงอายุ” หมายถึงบุคคลซึ่งมีอายุเกินหกสิบปีบริบูรณ์ขึ้นไป และมีสัญชาติไทย นอกจากนี้ คำว่า “ผู้สูงอายุ” เป็นข้อมูลสากลซึ่งทุกประเทศจะใช้เป็นมาตรฐานว่าประเทศ ได้เข้าสู่ยุคสังคมผู้สูงอายุแล้วหรือไม่ ดังนั้น การกำหนดเกณฑ์อายุของผู้สูงอายุควรยึดตามพระราชบัญญัติ ดังกล่าว

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า ไม่ควรแยกกลุ่มผู้สูงอายุออกเป็นเอกเทศจากกลุ่มอื่น เนื่องจาก ในชั้นการยกร่างรัฐธรรมนูญมีผู้วิพากษ์วิจารณ์ว่าคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญคำนึงถึงคนรุ่นเก่า หรือผู้สูงอายุเป็นหลัก โดยไม่เปิดโอกาสให้กับคนรุ่นใหม่เท่าที่ควร

ประธานกรรมการกล่าวว่า เหตุที่แยกกลุ่มผู้สูงอายุออกเป็นเอกเทศจากกลุ่มอื่น เนื่องจากต้องการให้ได้ตัวแทนของผู้สูงอายุที่แท้จริงเช่นเดียวกับการแยกกลุ่มสตรีออกเป็นกลุ่มเฉพาะ

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า ควรรวมกลุ่มผู้พิการและกลุ่มผู้สูงอายุเข้าไว้ด้วยกัน และแยกกลุ่มชาติพันธุ์และกลุ่มอัตลักษณ์อื่น ๆ ออกเป็นเอกเทศอีกกลุ่มหนึ่ง เนื่องจากในปัจจุบันต้องเปิดรับสังคมและวัฒนธรรมที่เกิดขึ้นใหม่ในประเทศ

ประธานกรรมการกล่าวว่า เดิมกลุ่มผู้สูงอายุมีการจัดกลุ่มให้เป็นเอกเทศไว้ชัดเจนอยู่แล้ว ซึ่งความมุ่งหมายของคณะอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. คือ ต้องการจะให้กลุ่มผู้สูงอายุรวมถึงบุคคลที่กระทำประโยชน์เพื่อผู้สูงอายุด้วย แต่คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญมีความมุ่งหมายที่จะให้กลุ่มผู้สูงอายุหมายถึงบุคคลที่มีลักษณะทางกายภาพเป็นผู้สูงอายุอย่างแท้จริง

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า กลุ่มผู้พิการและกลุ่มผู้สูงอายุสามารถรวมกันได้ และกลุ่มชาติพันธุ์และกลุ่มอัตลักษณ์อื่น ๆ ถือเป็นกลุ่มคนรุ่นใหม่สมควรเปิดโอกาสให้สามารถเข้าสู่ตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภาได้

ประธานกรรมการสอบถามว่า ใน (๑๒) กลุ่มศิลปะ วัฒนธรรม ดนตรี การแสดงและบันเทิง มีจำนวนเพียงพอสำหรับการเลือกสมาชิกวุฒิสภาหรือไม่

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาการศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ชี้แจงว่า กลุ่มศิลปะ วัฒนธรรม ดนตรี การแสดงและบันเทิง เป็นกลุ่มหนึ่งที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านและเป็นสาขาหนึ่งในวิชาชีพ เช่น ดารา นักร้อง นักแสดง เป็นต้น นอกจากนี้ ยังรวมถึงกลุ่มที่ทำการแสดงพื้นบ้านด้วย

ประธานกรรมการสอบถามว่า คำว่า “กลุ่มประชาสังคมและกลุ่มองค์กรสาธารณประโยชน์” ใน (๑๓) หมายถึงบุคคลกลุ่มใด

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาการศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ชี้แจงว่า กลุ่มประชาสังคม ใน (๑๓) หมายถึงองค์กรชุมชน หรือชาวบ้านที่กระทำการร่วมกันเพื่อประโยชน์สาธารณะ

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า “กลุ่มประชาสังคม” ใน (๑๓) ควรครอบคลุมกลุ่มองค์กรสาธารณประโยชน์ และกลุ่มที่เป็นเอ็นจีโอด้วย

ประธานกรรมการกล่าวว่า คำว่า “กลุ่มประชาสังคมและกลุ่มองค์กรสาธารณประโยชน์” ใน (๑๓) ควรจัดไว้ในกลุ่มเดียวกัน โดยตัดกลุ่มการคุ้มครองผู้บริโภค การคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชน ใน (๑๓) ออก รวมทั้งตัด (๑๔) กลุ่มผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับเด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ ผู้พิการ ผู้ด้อยโอกาส คนยากไร้ และคนชายขอบ รวมถึงผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับสตรี ความเท่าเทียมทางเพศและเพศสภาพ ออก เนื่องจากได้มีการกำหนดกลุ่มของบุคคลดังกล่าวแยกออกเป็นเอกเทศแล้ว

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า กรณีที่ไม่สามารถจัดกลุ่มได้ครบจำนวนยี่สิบกลุ่ม เสนอให้มีกลุ่มนักกีฬาและอดีตนักกีฬา เพื่อเป็นการเชิดชูเกียรติที่ได้สร้างชื่อเสียงด้านกีฬาให้กับประเทศ

ประธานกรรมการกล่าวว่า หากกำหนดกลุ่มนักกีฬาและอดีตนักกีฬาเป็นเอกเทศอาจมีจำนวนไม่เพียงพอสำหรับการเลือกสมาชิกวุฒิสภา จึงควรนำไปบัญญัติรวมไว้กับกลุ่มศิลปะ วัฒนธรรม ดนตรี การแสดงและบันเทิง

- มีกรรมการสอบถามว่า ควรแบ่งประเภทกลุ่มประกอบธุรกิจออกเป็นธุรกิจขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ หรือไม่

ประธานกรรมการกล่าวว่า ได้กำหนดประเภทผู้ประกอบการออกเป็นผู้ประกอบการขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ แล้ว จึงไม่จำเป็นต้องกำหนดประเภทของกลุ่มผู้ประกอบการอีก

- มีกรรมการสอบถามว่า หากมีการแบ่งประเภทผู้ประกอบการออกเป็นผู้ประกอบการขนาดเล็ก และขนาดกลางแล้ว กลุ่มผู้ประกอบการที่เหลือจะมีเฉพาะกลุ่มผู้ประกอบการขนาดใหญ่หรือไม่

ประธานกรรมการกล่าวว่า กลุ่มผู้ประกอบการใน (๑๗) ควรแก้ไขเป็น “กลุ่มผู้ประกอบการที่มีผู้ประกอบการ (๙)”

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการ ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ชี้แจงว่า คณะอนุกรรมการ เห็นว่า กลุ่มผู้ประกอบการ ใน (๑๗) หมายถึงธุรกิจการค้า การพาณิชย์ การเงิน การธนาคาร การท่องเที่ยว รวมถึงโลจิสติกส์ด้วย ทั้งนี้ ไม่จำเป็นต้องจัดกลุ่มให้มีจำนวนครบยี่สิบกลุ่มก็ได้ เนื่องจากรัฐธรรมนูญไม่ได้บัญญัติบังคับไว้แต่อย่างใด

- มีกรรมการสอบถามว่า กลุ่มประกอบการอุตสาหกรรม ใน (๑๘) ไม่มีการแบ่งแยกเป็น อุตสาหกรรมขนาดใหญ่กับอุตสาหกรรมภายในครัวเรือนใช่หรือไม่

- กลุ่มผู้ประกอบการด้านการค้าธุรกิจมีการแบ่งออกเป็นประเภทผู้ประกอบการด้านการค้า ธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ดังนั้น ควรแบ่งประเภทผู้ประกอบการอุตสาหกรรม ใน (๑๘) เป็นสองประเภทเช่นเดียวกันหรือไม่

ประธานกรรมการกล่าวว่า ควรกำหนดแบ่งประเภทผู้ประกอบการอุตสาหกรรมใน (๑๘) เป็นขนาดกลางและขนาดย่อมเช่นเดียวกับผู้ประกอบการด้านการค้าธุรกิจ โดยต้องกำหนดรายละเอียด วิธีการแบ่งแยกประเภทผู้ประกอบการธุรกิจและการประกอบอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมไว้ด้วย

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า ยังไม่มีความชัดเจนระหว่างการแบ่งประเภทผู้ประกอบการอาชีพ กับประเภทอุตสาหกรรม ซึ่งในแต่ละประเภทจะมีรายละเอียดกำหนดว่าควรมีลักษณะอย่างไร

ประธานกรรมการกล่าวว่า การกำหนดกลุ่มผู้สมัครสมาชิกวุฒิสภาไม่อาจยึดตามประเภท ผู้ประกอบอาชีพหรือประเภทอุตสาหกรรมได้ เนื่องจากต้องคำนึงถึงจำนวนผู้สมัครในแต่ละกลุ่มให้มีจำนวน ที่ใกล้เคียงกันด้วย นอกจากนี้ ควรเพิ่มกลุ่มการท่องเที่ยวหรือการบริการอีกกลุ่มหนึ่ง โดยนำไปรวมกับกลุ่ม ผู้ประกอบการหรืออาชีพ

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า กลุ่มผู้ทำงานเป็นพนักงานหรือลูกจ้างของบุคคลอื่นที่มีใช้หน่วยงาน ของรัฐ และผู้ใช้แรงงาน เป็นกลุ่มอาชีพที่มีขนาดใหญ่มาก ดังนั้น อาจแยกกลุ่มลูกจ้างหรือผู้ใช้แรงงานที่ ไม่ใช่พนักงานหรือลูกจ้างระดับผู้บริหารออกมาเป็นอีกกลุ่มหนึ่ง

- ระบบการเลือกสมาชิกวุฒิสภาตามร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ได้กำหนดให้ กลุ่มอาชีพในระดับอำเภอเลือกกันเอง ซึ่งจะทำให้กลุ่มลูกจ้างที่เป็นผู้ใช้แรงงานได้รับเลือกมากกว่าพนักงาน หรือลูกจ้างที่เป็นผู้บริหาร

ประธานกรรมการกล่าวว่า ควรกำหนดให้มีกลุ่มผู้ประกอบการหรืออาชีพด้านการท่องเที่ยว หรือการบริการไว้กลุ่มหนึ่ง ซึ่งจะครอบคลุมผู้ประกอบการหรืออาชีพด้านการท่องเที่ยว ซึ่งปัจจุบันมีอยู่ จำนวนมาก ส่วนบุคคลที่เป็นนักเขียน นักแปล หรือนักดนตรี อาจอยู่ในกลุ่มศิลปะ วัฒนธรรม ดนตรี การแสดงและบันเทิง หรือกลุ่มผู้ประกอบการวิชาชีพหรืออาชีพอิสระก็ได้

- มีกรรมการสอบถามว่า หากจัดกลุ่มผู้สูงอายุไว้รวมกับผู้พิการ โดยแยกกลุ่มชาติพันธุ์และกลุ่ม อัตลักษณ์อื่น ๆ ออกเป็นเอกเทศอีกกลุ่ม และนำมาแทนกลุ่มสื่อสารมวลชนจะเหมาะสมหรือไม่ เนื่องจาก ไม่ควรแยกกลุ่มสื่อสารมวลชนออกเป็นเอกเทศ

- กลุ่มสื่อสารมวลชนอาจนำไปรวมกับกลุ่มนักเขียน ผู้สร้างวรรณกรรม นักหนังสือพิมพ์ และผู้จัดรายการวิทยุได้

ประธานกรรมการกล่าวว่า กลุ่มสื่อสารมวลชนมีความหมายที่กว้างซึ่งรวมถึงสื่อออนไลน์ด้วย และควรให้หมายความรวมถึงผู้สร้างสรรค์งานวรรณกรรมด้วย นอกจากนี้ ควรกำหนดความหมายของสื่อมวลชนให้สอดคล้องกับปัจจุบันด้วย ทั้งนี้ ในเบื้องต้นให้มีการแบ่งกลุ่มผู้สมัครสมาชิกวุฒิสภาออกเป็นยี่สิบกลุ่ม ดังต่อไปนี้

(๑) กลุ่มการบริหารราชการแผ่นดินและความมั่นคง (ข้าราชการ เจ้าหน้าที่ของรัฐ ทหาร แต่ไม่รวมถึงผู้พิพากษา ตุลาการ อัยการ ตำรวจ ข้าราชการครู และอาจารย์)

(๒) กลุ่มกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม (ผู้พิพากษา ตุลาการ อัยการ ตำรวจ และผู้ประกอบอาชีพหรือสอนทางกฎหมายที่มีใช้ข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ)

(๓) กลุ่มการศึกษา ได้แก่ ครู อาจารย์ นักวิจัย ผู้บริหารการศึกษา

(๔) กลุ่มการสาธารณสุข

(๕) กลุ่มอาชีพทำนาและปลูกพืชล้มลุก

(๖) กลุ่มอาชีพทำสวน ป่าไม้ ปศุสัตว์ ประมง

(๗) กลุ่มทำงานเป็นพนักงานหรือลูกจ้างของบุคคลอื่นที่มีใช้หน่วยงานของรัฐ และผู้ใช้แรงงาน

(๘) กลุ่มผู้ประกอบอาชีพด้านสิ่งแวดล้อม ผังเมือง พัฒนาอสังหาริมทรัพย์และสาธารณสุขโรคทรัพยากรธรรมชาติและพลังงาน

(๙) กลุ่มผู้ประกอบกิจการด้านการค้าธุรกิจและอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม

(๑๐) กลุ่มผู้ประกอบอาชีพด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี การสื่อสาร เทคโนโลยีสารสนเทศ

(๑๑) กลุ่มสตรี

(๑๒) กลุ่มคนพิการ ผู้สูงอายุ กลุ่มชาติพันธุ์ และกลุ่มอัตลักษณ์อื่น ๆ

(๑๓) กลุ่มศิลปะ วัฒนธรรม ดนตรี นักกีฬา การแสดงและบันเทิง

(๑๔) กลุ่มประชาสังคม กลุ่มองค์กรสาธารณประโยชน์

(๑๕) กลุ่มสื่อมวลชน และผู้สร้างสรรค์วรรณกรรม

(๑๖) กลุ่มผู้ประกอบธุรกิจหรืออาชีพด้านการท่องเที่ยวหรือการบริการ

(๑๗) กลุ่มประกอบธุรกิจที่มีใช้ธุรกิจตาม (๙)

(๑๘) กลุ่มประกอบการอุตสาหกรรม

(๑๙) กลุ่มผู้ประกอบวิชาชีพและอาชีพอิสระ

(๒๐) กลุ่มด้านอื่น ๆ นอกจาก กลุ่ม ๑ ถึงกลุ่ม ๑๙)

นายอชพร จารุจินดา กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ สอบถามว่า คณะกรรมการได้จัดกลุ่มผู้สมัครสมาชิกวุฒิสภาให้กระจายไปถึงผู้ประกอบอาชีพหรือวิชาชีพ และกลุ่มต่าง ๆ ซึ่งครอบคลุมบุคคลจำนวนมากในสังคม ดังนั้น จำนวนผู้สมัครในกลุ่มด้านอื่น ๆ จะมีจำนวนเพียงพอสำหรับการเลือกสมาชิกวุฒิสภาหรือไม่

ประธานกรรมการกล่าวว่า หากบุคคลใดมีคุณสมบัติเข้าลักษณะการแบ่งกลุ่มหลายประเภท ต้องเลือกสมัครสมาชิกวุฒิสภาเพียงกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งเท่านั้น

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า กลุ่มด้านอื่น ๆ อาจจัดไว้สำหรับบุคคลที่ไม่ได้ประกอบอาชีพที่เป็นหลักแหล่งชัดเจน เช่น เจ้าหนี้เงินกู้ เป็นต้น หรือหากคณะกรรมการได้จัดกลุ่มไว้ครอบคลุมบุคคลในสังคมอย่างครบถ้วนแล้ว ก็ไม่จำเป็นต้องกำหนดให้มีกลุ่มด้านอื่น ๆ

- ควรจัดให้มีโปรแกรมคอมพิวเตอร์เกี่ยวกับการคัดเลือกคุณสมบัติของบุคคลด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ โดยการให้ผู้สมัครใส่ข้อมูลคุณสมบัติของตน แล้วให้โปรแกรมคำนวณออกมาว่าบุคคลนั้นสามารถสมัครสมาชิกวุฒิสภาในกลุ่มใดได้บ้าง ซึ่งวิธีการดังกล่าวจะช่วยลดระยะเวลาการทำงานของคณะกรรมการการเลือกตั้งลงได้ นอกจากนี้ ควรจัดเรียงประเภทของแต่ละกลุ่มอาชีพหรือวิชาชีพเรียงตามลำดับตัวอักษร

ประธานกรรมการกล่าวว่า ไม่มี ความจำเป็น ต้อง กังวล ว่า บุคคล ใด จะ สมัคร เป็น สมาชิก วุฒิสภา ในกลุ่มใด แต่ ต้อง กำหนด ให้ ชัด เจน ว่า บุคคล หนึ่ง มี สิทธิ สมัคร ได้ เพียง กลุ่ม เดียว และ ต้อง เป็น ผู้ มี คุณสมบัติ ครบถ้วน ใน กลุ่ม นั้น ซึ่ง ต้อง มี หลักฐาน หรือ เอกสาร ยืนยัน ว่า ตน มี คุณสมบัติ ดังกล่าว เว้น แต่ มี ข้อ สงสัย ว่า คุณสมบัติ นั้น ควร จัด อยู่ ใน กลุ่ม ประเภท ใด ให้ คณะ กรรมการ การ เลือก ตั้ง เป็น ผู้ มี อำนาจ วินิจฉัย

- มี กรรมการ แสดง ความ เห็น ว่า บุคคล ที่ จะ จัด ให้ อยู่ ใน กลุ่ม ด้าน อื่น ๆ คือ บุคคล ที่ มี คุณสมบัติ ไม่ ครบถ้วน ที่ จะ สามารถ สมัคร กลุ่ม ใด กลุ่ม หนึ่ง ได้

- กรณี บุคคล ที่ มี คุณสมบัติ ที่ สามารถ สมัคร ได้ หลาย กลุ่ม ต้อง กำหนด ให้ ชัด เจน ว่า มี สิทธิ สมัคร ได้ เพียง กลุ่ม เดียว เพื่อ ป้องกัน ความ ยุ่ง ยาก ใน การ จัด กลุ่ม ผู้ สมัคร

ประธานกรรมการกล่าวว่า ควรกำหนดเงื่อนไขในการดำเนินการเลือกสมาชิกวุฒิสภา เป็นดังนี้

๑. คณะกรรมการการเลือกตั้งสามารถวินิจฉัยว่าคุณสมบัติใดเข้าลักษณะของกลุ่มใด และให้คำวินิจฉัยเป็นที่สุด

๒. บุคคลที่จะสมัครรับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภา หากมีคุณสมบัติที่เข้าได้หลายกลุ่ม ต้องเลือกสมัครเพียงหนึ่งกลุ่ม

๓. ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดหลักฐานการแสดงตนของผู้สมัครนั้นอยู่ในกลุ่มใด แต่ต้องจำกัดว่าการกำหนดนั้นต้องไม่ทำให้เกิดความยุ่งยาก หรือต้องพึ่งพาการรับรองจากบุคคลอื่น

๔. ในระหว่างการสมัคร หากมีผู้ร้องคัดค้านเรื่องคุณสมบัติ ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งวินิจฉัยโดยเร็ว และให้เป็นที่สุด

๕. ผู้สมัครมีสิทธิสมัครได้เพียงกลุ่มเดียว และแห่งเดียว

นอกจากนี้ การกำหนดคุณสมบัติในเชิงพื้นที่ของผู้สมัครรับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภา ควรกำหนดคุณสมบัติเพียงอย่างใดอย่างหนึ่ง เช่น หากบังคับให้ผู้สมัครต้องเกิดในพื้นที่ที่สมัครรับเลือกเท่านั้น อาจจำกัดสิทธิผู้สมัครที่มีคุณสมบัติอื่นได้ เป็นต้น

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ กรรมการ ในฐานะ ประธานอนุกรรมการ พิจารณา ศึกษา หลักการ ร่าง พระราชบัญญัติ ประกอบ รัฐธรรมนูญ ว่า ด้วย การ ได้ มา ซึ่ง สมาชิก วุฒิสภา พ.ศ. ชี้แจง ว่า คณะ อนุกรรมการ มีความ เห็น เกี่ยว กับ ประเด็น เรื่อง การ กำหนด คุณสมบัติ ใน เชิง พื้นที่ ของ ผู้ สมัคร รับ เลือก เป็น สมาชิก วุฒิสภา จะ ต้อง มี ลักษณะ อย่าง ใด อย่าง หนึ่ง ดัง ต่อ ไป นี้ (๑) เกิด ใน พื้นที่ ที่ สมัคร รับ เลือก หรือ (๒) มี ชื่อ อยู่ ใน ทะเบียน บ้าน ใน พื้นที่ ที่ สมัคร รับ เลือก รวม กัน เป็น เวลา ไม่น้อย กว่า สาม ปี หรือ (๓) ศึกษา ใน สถาน ศึกษา ที่ ตั้ง อยู่ ใน พื้นที่ ที่ สมัคร รับ เลือก รวม กัน เป็น เวลา ไม่น้อย กว่า สาม ปี หรือ (๔) ทำงาน ใน ด้าน ที่ สมัคร รับ เลือก ใน พื้นที่ ที่ สมัคร รับ เลือก รวม กัน เป็น เวลา ไม่น้อย กว่า สาม ปี

ประธานกรรมการกล่าวว่า ไม่ควรกำหนดคุณสมบัติในเชิงพื้นที่ของผู้สมัครรับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภา ว่าต้องศึกษาในสถานศึกษาที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ที่สมัครรับเลือก รวมกันเป็นเวลาไม่น้อยกว่าสามปี เนื่องจากจุดมุ่งหมายของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ คือต้องการให้บุคคลที่เกิดในพื้นที่ที่สมัครรับเลือก หรือมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในพื้นที่ที่สมัครรับเลือก หรือทำงานในด้านที่สมัครรับเลือกในพื้นที่ที่สมัคร

รับเลือก เป็นผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภา กล่าวคือ ควรจะเป็นบุคคลที่เกิด อาศัย หรือทำงาน ในพื้นที่นั้น ๆ อย่างแท้จริง

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการ ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ซึ่งแจ้งว่า การกำหนด คุณสมบัติในเชิงพื้นที่ของผู้สมัครรับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภาตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๘ (๔) กำหนด ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มา ซึ่งสมาชิกวุฒิสภา ซึ่งการกำหนดคุณสมบัติว่าต้องศึกษาในสถานศึกษาที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ที่สมัครรับเลือก อาจถูกต้องความได้ว่าเป็นกรณีที่มีความเกี่ยวข้องกับพื้นที่ที่สมัครรับเลือก ทั้งนี้ คณะอนุกรรมการเห็นว่า ควรกำหนดระยะเวลาให้มีความเกี่ยวข้องกับพื้นที่ที่สมัครรับเลือกไม่น้อยกว่าสามปี เนื่องจากบุคคล ที่รับราชการโดยเฉลี่ยจะมีการเปลี่ยนแปลงตำแหน่งทุก ๆ สามปี

- มีกรรมการสอบถามว่า วิธีการเลือกสมาชิกวุฒิสภามีกระบวนการดำเนินการอย่างไร

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการ ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ซึ่งแจ้งว่า ขั้นตอน วิธีการ เลือกกันเองในระดับอำเภอ คณะอนุกรรมการได้กำหนดหลักการในเบื้องต้น ดังนี้

ขั้นตอนที่หนึ่ง กรณีมีผู้สมัครกลุ่มใดเกินกว่ากลุ่มละห้าคน การเลือกกันเองของผู้สมัครในแต่ละกลุ่ม ให้เลือกคนในกลุ่มคนละสองหมายเลข หากไม่ลงคะแนนหรือลงคะแนนเลือกเพียงหนึ่งหมายเลข หรือเกินกว่า สองหมายเลข ให้ถือเป็นบัตรเสีย จากนั้นเรียงลำดับคะแนนสูงสุดลำดับที่หนึ่งถึงห้าของแต่ละกลุ่ม โดยให้ จับสลากในกรณีมีคะแนนเท่ากันในลำดับที่ทำให้เกินจำนวนจะพึงมี โดยให้ผู้ที่ได้รับคะแนนสูงสุดลำดับที่ หนึ่งถึงห้าของแต่ละกลุ่มเป็นผู้ได้รับเลือก

ขั้นตอนที่สอง ให้ผู้ได้รับเลือกของแต่ละกลุ่มลงคะแนนเลือกผู้ผ่านการคัดเลือกในขั้นตอนที่หนึ่ง ของกลุ่มอื่น หรือการเลือกไขว้กลุ่ม ผู้สมัครที่คะแนนสูงสุดสามลำดับแรกของแต่ละกลุ่มเป็นตัวแทนในระดับ อำเภอ

ประธานกรรมการสอบถามว่า ในรัฐธรรมนูญได้กำหนดให้การเลือกสมาชิกวุฒิสภาต้องดำเนินการ ตั้งแต่ระดับอำเภอ ระดับจังหวัด ไปจนถึงระดับประเทศหรือไม่

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการ ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ซึ่งแจ้งว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๗ วรรคสาม กำหนดว่า “การดำเนินการตามวรรคสอง ให้ดำเนินการตั้งแต่ระดับอำเภอ ระดับ จังหวัด และระดับประเทศ เพื่อให้สมาชิกวุฒิสภาเป็นผู้แทนปวงชนชาวไทยในระดับประเทศ”

ประธานกรรมการสรุปขั้นตอนวิธีการเลือกกันเองในระดับอำเภอโดยสังเขป เป็นดังนี้

๑. แต่ละกลุ่มเลือกกันเอง โดยแต่ละคนเลือกได้คนละสองหมายเลข คนที่ได้คะแนนสูงสุดหนึ่งถึงห้า ลำดับแรกได้รับเลือก

๒. ผู้สมัครสามารถเลือกตัวเองได้

๓. ถ้ากลุ่มใดมีผู้สมัครไม่เกินห้าคน ไม่ต้องเลือกในขั้นนี้

๔. ให้บุคคลห้าคนที่ได้คะแนนสูงสุดของแต่ละกลุ่ม ไปเลือกผู้สมัครกลุ่มอื่นอีกกลุ่มละสามคน

๕. คนที่ได้คะแนนสูงสุดหนึ่งถึงสามลำดับแรกของแต่ละกลุ่ม เป็นตัวแทนของอำเภอ

- มีกรรมการสอบถามว่า การเลือกผู้สมัครภายในกลุ่มเหตุใดจึงต้องกำหนดให้แต่ละกลุ่ม เลือกกันเอง โดยแต่ละคนเลือกได้คนละสองหมายเลข

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ชี้แจงว่า เหตุที่ต้องกำหนดให้แต่ละกลุ่มเลือกกันเองก่อนในระดับอำเภอ เพื่อให้มีการคัดกรองผู้สมัครในเบื้องต้น ทั้งนี้หากกำหนดให้มีการเลือกไขว้กลุ่มตั้งแต่ต้นจะมีโอกาสที่บุคคลที่มีความรู้ความสามารถจะไม่ได้รับการเลือกตั้งตั้งแต่ต้น ดังนั้น ภายในกลุ่มต้องมีบุคคลที่มีความคุ้นเคยกันในระดับหนึ่ง จึงอาจมีการเลือกบุคคลที่เหมาะสมเป็นตัวแทนของกลุ่ม เพื่อไปเลือกผู้สมัครในกลุ่มอื่นต่อไป

ประธานกรรมการกล่าวว่า การใช้วิธีการดังกล่าวอาจทำให้เกิดการทุจริตในการเลือกจนทำให้ได้ผู้สมัครที่ไม่มีความรู้ความสามารถ และประสบการณ์ในด้านต่าง ๆ อย่างแท้จริง โดยใช้วิธีการส่งผู้สมัครจำนวนมากในแต่ละด้านเพื่อให้เลือกผู้ที่ประสงค์จะให้ได้รับเลือก

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ชี้แจงว่า คณะอนุกรรมการได้เคยคำนวณงบประมาณในการดำเนินการเลือกสมาชิกวุฒิสภาว่า การใช้เงินประมาณจำนวนหนึ่งพันแปดร้อยล้านบาทในกระบวนการเลือกสมาชิกวุฒิสภาจะทำให้ได้สมาชิกวุฒิสภาประมาณร้อยละหกสิบถึงร้อยละเจ็ดสิบของจำนวนสมาชิกวุฒิสภาทั้งหมดที่กำหนดในรัฐธรรมนูญ นอกจากนี้ การเลือกไม่ว่าจะกำหนดให้ใช้วิธีการใดก็ตาม ย่อมมีช่องทางที่ทำให้เกิดการสมยอมหรือการทุจริตได้ทั้งสิ้น จึงมีความจำเป็นที่จะต้องใช้วิธีการที่ทำให้เกิดความไม่แน่นอนในการเลือกให้มากที่สุด เช่น การจับสลากหรือการเลือกไขว้ เป็นต้น ทั้งนี้ ที่ประชุมควรพิจารณาว่าในการเลือกรอบที่หนึ่งในระดับอำเภอ ควรกำหนดให้มีการเลือกกันเองในแต่ละด้านก่อนหรือไม่อย่างไร

ประธานกรรมการกล่าวว่า คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญต้องร่วมกันพิจารณาหาแนวทางในการป้องกันการทุจริตและการสมยอมกันในการเลือกสมาชิกวุฒิสภาให้มีความเหมาะสมมากที่สุด

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ชี้แจงว่า การกำหนดให้ผู้สมัครแต่ละด้านเลือกกันเองก่อน จะทำให้ได้ตัวแทนที่เป็นตัวแทนของแต่ละด้านซึ่งเป็นผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญอย่างแท้จริง ส่วนการกำหนดให้เลือกไขว้ตั้งแต่ในรอบที่หนึ่งจะทำให้การเลือกไม่ได้อิงอยู่กับคุณสมบัติ ความรู้ ความเชี่ยวชาญของผู้สมัครในแต่ละกลุ่มเท่านั้น และอาจทำให้เกิดการสมยอมกันหรือทำให้เกิดความวุ่นวายในกระบวนการได้ง่าย

- มีกรรมการสอบถามว่า คณะอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ได้มีการพิจารณาเรื่องการกำหนดวิธีการเลือกไขว้ก่อนการเลือกกันเองหรือไม่อย่างไร

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ชี้แจงว่า คณะอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ได้มีการพิจารณาเรื่องการกำหนดให้เลือกไขว้ก่อนการเลือกกันเองแล้ว และเห็นว่าการกำหนดให้มีการเลือกไขว้ก่อน อาจทำให้เกิดการสมยอมกันและเกิดการทุจริตได้ง่ายกว่าการกำหนดให้มีการเลือกกันเองในแต่ละกลุ่มก่อน

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า การกำหนดให้มีการเลือกไขว้ก่อนจะทำให้ผู้ที่ได้รับเลือกในแต่ละกลุ่มเป็นที่ยอมรับของผู้สมัครในกลุ่มอื่น ๆ และเป็นการยากที่ผู้สมัครจะสมยอมกันหรือเกิดการ

ทุจริตภายในแต่ละกลุ่ม และการใช้วิธีการเลือกไข้วจะทำให้ผู้ที่ประสงค์จะทุจริตในการเลือกจะต้องใช้เงินในการทุจริตมากกว่าการกำหนดให้เลือกกันเองในแต่ละกลุ่มก่อน

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ชี้แจงว่า หากมีการวางแผนในการทุจริตการเลือกหรือการสมยอมกันในการเลือกไม่ว่าจะเป็นการเลือกกันเองก่อนหรือการเลือกไข้วก็ตาม โอกาสที่ผู้สมัครที่คาดว่าจะได้รับเลือกก็จะมีโอกาสได้รับเลือกพอ ๆ กัน

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า การเลือกกันเองในแต่ละกลุ่มหากกำหนดให้แต่ละคนสามารถเลือกผู้สมัครได้สองคน ผู้สมัครทุกคนย่อมต้องเลือกตนเองหนึ่งเสียงอยู่แล้ว จึงไม่เกิดประโยชน์ในการเลือกเท่าที่ควร จึงควรกำหนดห้ามมิให้ผู้สมัครเลือกตนเอง ทั้งนี้ ควรกำหนดให้แต่ละคนเลือกผู้สมัครคนอื่นได้เพียงหนึ่งคนเท่านั้น เพราะการกำหนดให้สามารถเลือกผู้สมัครได้มากกว่าหนึ่งเสียงอาจทำให้เกิดการสมยอมกันโดยเลือกผู้สมัครคนใดคนหนึ่งได้

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ชี้แจงว่า คณะอนุกรรมการมีความเห็นว่า การห้ามมิให้ผู้สมัครเลือกตนเองได้เป็นการลิดรอนสิทธิของผู้สมัคร

ประธานกรรมการกล่าวว่า การกำหนดให้ผู้สมัครแต่ละคนเลือกตนเองน่าจะเป็นประโยชน์ในการแสดงให้เห็นถึงความผิดปกติของการเลือกได้ โดยพิจารณาจากคะแนนที่ผู้สมัครแต่ละคนได้รับ หากผู้สมัครบางคนไม่ได้รับคะแนนเลย แต่ผู้สมัครบางคนได้รับคะแนนมากผิดปกติ ก็แสดงว่ามีการสมยอมกันระหว่างผู้สมัคร กรณีดังกล่าวจึงอาจกำหนดให้ดำเนินการเลือกใหม่ แล้วตัดสิทธิผู้สมัครที่ดำเนินการในลักษณะดังกล่าว ทั้งนี้ ผู้ที่ดำเนินการควบคุมการเลือกนั้นจะต้องมีความกล้าหาญในการดำเนินการด้วย จึงจะสามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า การกำหนดให้ผู้สมัครสามารถเลือกตนเองได้จะเป็นการจูงใจให้บุคคลเข้ามาสมัครมากขึ้น

- กรณีที่มีการส่งผู้สมัครในแต่ละด้านจำนวนมาก ๆ เพื่อสมยอมให้มีการเลือกผู้สมัครคนใดคนหนึ่งก็อาจจะเห็นความผิดปกติของการลงคะแนนเลือกกันเองได้ แต่เมื่อตรวจสอบพบความผิดปกติแล้วจะมีวิธีดำเนินการอย่างไร และหากมีการอ้างว่าการลงคะแนนเลือกเป็นความเห็นของผู้สมัครแต่ละคนที่มีความเป็นอิสระจะดำเนินการอย่างไร ดังนั้น วิธีการเลือกไข้วจึงเป็นวิธีที่สามารถป้องกันการสมยอมกันระหว่างผู้สมัคร และป้องกันการทุจริตในการเลือกได้ดีกว่าการเลือกกันเอง ส่วนการจับสลากก็เป็นอีกวิธีการหนึ่งที่ทำให้เกิดความไม่แน่นอนในการเลือก แต่ไม่ว่าจะใช้วิธีการเลือกในแต่ละรูปแบบอย่างไรก็ย่อมมีข้อดีข้อเสียทั้งนั้น คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญจึงควรพิจารณาว่าจะใช้รูปแบบใดในการเลือกจึงจะเหมาะสมที่สุด และควรพิจารณาด้วยว่าในกรณีผู้สมัครในแต่ละด้านมีจำนวนน้อยหรือจำนวนมากเกินไปซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อกรเลือก จะมีวิธีดำเนินการอย่างไร

ประธานกรรมการกล่าวว่า การกำหนดให้เลือกไข้วทั้งในการเลือกรอบที่หนึ่งและรอบที่สองจะทำให้เห็นร่องรอยของการทุจริตหรือการสมยอมกันได้ง่าย ส่วนการจับสลากอาจเป็นวิธีที่ดีที่สุดที่ทำให้ไม่สามารถคาดการณ์ได้ว่าผู้สมัครคนใดจะได้รับเลือก แต่ก็อาจทำให้ผู้สมัครที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในแต่ละด้านไม่ได้รับเลือกก็ได้

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า การเลือกกันเองในแต่ละด้านมีข้อดีกล่าวคือ ทำให้สามารถตรวจสอบการทุจริตหรือการสมยอมกันในการเลือกได้ แต่การเลือกกันเองก็อาจทำให้ผู้สมัครที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในแต่ละด้านอย่างแท้จริงไม่ได้รับเลือก ทั้งนี้ ควรกำหนดมาตรการลงโทษผู้สมัครที่

สมยอมกันหรือกระทำทุจริตในการเลือกโดยเร็ว แล้วจัดให้มีการเลือกใหม่เพื่อให้ผู้สมัครที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญเข้ามาสู่กระบวนการการเลือกอีกครั้งเพื่อให้กระบวนการเลือกเป็นไปด้วยความรวดเร็ว

- การกำหนดให้มีการเลือกไขว้ในการเลือกรอบที่หนึ่งเป็นวิธีการที่เหมาะสม เพราะทำให้ผู้สมัครที่มีความรู้ความสามารถอย่างแท้จริงและเป็นที่ยอมรับจากผู้สมัครกลุ่มอื่นเป็นผู้ได้รับเลือก ส่วนการเลือกกันเองในรอบที่หนึ่งนั้น อาจทำให้เกิดการทุจริตและการสมยอมในการเลือกได้ง่ายกว่า

ประธานกรรมการกล่าวว่า การกำหนดให้เลือกกันเองในรอบที่หนึ่งจะทำให้สามารถตรวจสอบการทุจริตและการสมยอมกันได้ง่ายกว่า

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า ร่องรอยของการทุจริตหรือการสมยอมกันในการเลือกจะมีมากขึ้น หากมีการส่งผู้สมัครจำนวนมาก ๆ ในแต่ละด้าน ทั้งนี้ หากคณะกรรมการการเลือกตั้งให้ความสำคัญและใส่ใจกับเรื่องดังกล่าวก็น่าจะพบการทุจริตหรือการสมยอมกันได้ไม่ยาก

- ความเห็นที่คณะอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. เสนอให้มีการเปิดเผยรายชื่อผู้สมัครในแต่ละด้านด้วย ซึ่งจะมีการกล่าวหาหรือร้องเรียนการทุจริตและการสมยอมกันได้ตั้งแต่ต้น ทั้งนี้ การเลือกไขว้ในรอบที่หนึ่งจะทำให้เกิดการทุจริตและการสมยอมกันได้ง่ายกว่า และทำให้ตรวจสอบพบร่องรอยของการทุจริตหรือการสมยอมกันได้ง่าย

นายอัชพร จารุจินดา กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ ชี้แจงว่า รัฐธรรมนูญกำหนดให้มีการเลือกไขว้หรือการคัดกรองโดยวิธีอื่น การกำหนดให้เลือกกันเองอาจไม่เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า การเลือกไขว้อาจทำให้ผู้สมัครที่ได้รับเลือกในแต่ละกลุ่มไม่ใช่ผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญอย่างแท้จริงก็ได้ เพราะถูกเลือกโดยผู้สมัครกลุ่มอื่น

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ชี้แจงว่า การเลือกไขว้ตั้งแต่ในรอบที่หนึ่งจะทำให้เกิดการสมยอมกันได้ง่าย ส่วนการเลือกกันเองจะทำให้ผู้สมัครที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในแต่ละด้านได้รับเลือก เพราะผู้สมัครในแต่ละกลุ่มย่อมจะรู้ความสามารถของผู้สมัครแต่ละคนที่อยู่ในด้านของตนอยู่แล้ว ส่วนการเลือกในรอบที่สองซึ่งเป็นการเลือกไขว้ จะทำให้ผู้ที่มีความคิดที่จะทุจริตการเลือกจะต้องใช้เงินในการดำเนินการมากกว่าการกำหนดให้เลือกไขว้ตั้งแต่ในรอบที่หนึ่ง

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า การกำหนดให้มีการเลือกไขว้ตั้งแต่ในระดับอำเภอ โอกาสที่ผู้สมัครที่ทุจริตหรือสมยอมกันจะได้รับเลือกในระดับจังหวัด และระดับประเทศก็จะมีโอกาสน้อยลง

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ชี้แจงว่า ผู้ที่ไม่ประสงค์จะดำเนินการเพื่อให้บุคคลที่ตนประสงค์ให้ได้รับเลือกได้รับเลือกในระดับประเทศมากกว่า เพราะทำได้ง่ายและแน่นอนกว่าในระดับอำเภอหรือระดับจังหวัด

ประธานกรรมการสอบถามว่า หากกำหนดให้เลือกไขว้ในรอบที่หนึ่งควรกำหนดให้ผู้สมัครแต่ละคนเลือกผู้สมัครในกลุ่มอื่นได้จำนวนกี่คน

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ชี้แจงว่า อาจกำหนดให้ผู้สมัครแต่ละคนเลือกไขว้ได้คนละห้าเสียงในรอบที่หนึ่ง ส่วนรอบที่สองอาจกำหนดให้เลือกโดยการจับสลากหรือเลือกกันเองในแต่ละกลุ่มก็ได้ให้เหลือกลุ่มละสามคน

ประธานกรรมการกล่าวว่า หากกำหนดให้เลือกไขว้ก็ควรให้ผู้สมัครแต่ละคนเลือกได้คนละหลายเสียง ซึ่งจะทำให้การทุจริตหรือการสมยอมกันทำได้ยากขึ้น และเมื่อกำหนดให้มีการเลือกไขว้แล้ว ก็ไม่มีเหตุที่จะต้องกำหนดให้การเลือกสองรอบ แต่การเลือกไขว้ก็อาจมีปัญหาในทางปฏิบัติได้ เพราะผู้สมัครในแต่ละกลุ่มอาจมีจำนวนที่แตกต่างกันมาก หากมีจำนวนมากการดำเนินการเลือกไขว้ก็จะยุ่งยาก ดังนั้น การกำหนดให้เลือกกันเองก่อนในแต่ละกลุ่มก็อาจทำให้การเลือกไขว้ทำได้ง่ายขึ้น ทั้งนี้ อาจกำหนดให้มีการเลือกกันเองมากกว่าห้าคนก็ได้ เพื่อไม่ให้ผู้สมัครที่ได้รับเลือกในรอบที่หนึ่งกระจุกตัวมากเกินไป

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า ข้อดีของการเลือกไขว้ในกลุ่มที่มีผู้สมัครจำนวนมาก คือ ผู้สมัครในกลุ่มอื่น ๆ จะเลือกผู้สมัครที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญและเป็นที่รู้จัก

ประธานกรรมการกล่าวว่า ผู้สมัครในแต่ละกลุ่มย่อมทราบถึงความรู้ความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์ และชื่อเสียงของผู้สมัครในกลุ่มของตนมากกว่าผู้สมัครกลุ่มอื่น ๆ

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า การเลือกกันเองและเลือกไขว้ต่างมีข้อดีและข้อเสียทั้งนั้น หากประสงค์ที่จะให้ผู้สมัครที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในแต่ละกลุ่มอย่างแท้จริงและสามารถตรวจสอบ ร่องรอยการทุจริตหรือการสมยอมกันได้ง่าย ก็อาจกำหนดให้มีการเลือกกันเองก่อน แต่ถ้าหากประสงค์จะให้ได้ผู้สมัครที่เป็นที่รู้จักของผู้สมัครด้านอื่น ๆ และป้องกันการทุจริตและการสมยอมกัน อาจกำหนดให้มีการเลือกไขว้ก่อน

ประธานกรรมการกล่าวว่า หากผู้สมัครแต่ละกลุ่มมีจำนวนไม่เท่ากันน้ำหนักในการเลือกไขว้จะผิดปกติ ด้วยเหตุดังกล่าวจึงมีการกำหนดให้เลือกกันในแต่ละด้านก่อนในรอบที่หนึ่งเพื่อให้จำนวนผู้สมัครในแต่ละกลุ่มมีจำนวนเท่า ๆ กัน

จากนั้น ประธานกรรมการเปิดโอกาสให้ผู้สื่อข่าวนำเสนอรูปแบบการเลือกสมาชิกวุฒิสภาในระดับอำเภอ และข้อสังเกตในการเลือกสมาชิกวุฒิสภาให้คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญพิจารณา สรุปได้ดังนี้

นายมงคล บางประภา ผู้สื่อข่าวอาวุโสหนังสือพิมพ์บางกอกโพสต์ เสนอว่า ผู้สมัครในแต่ละกลุ่มย่อมรู้ข้อมูลของผู้สมัครแต่ละคนในกลุ่มของตนได้ดีกว่าผู้สมัครด้านอื่น ๆ จึงควรกำหนดให้ผู้สมัครแต่ละด้านเลือกกันเองก่อนในรอบที่หนึ่ง ซึ่งการเลือกกันเองก่อนในรอบที่หนึ่งจะทำให้เหลือผู้สมัครในแต่ละด้านมีจำนวนเท่า ๆ กัน ซึ่งทำให้น้ำหนักของคะแนนในแต่ละกลุ่มเท่าเทียมกัน ส่วนวิธีการในการป้องกันการทุจริตหรือการสมยอมกันในการเลือก อาจต้องใช้วิธีการเลือกที่ผสมผสานกันหลายวิธี ทั้งการเลือกกันเอง และการเลือกไขว้ ซึ่งการเลือกไขว้นั้นอาจดำเนินการโดยการจับสลากแบ่งผู้สมัครแต่ละกลุ่มออกเป็นกลุ่ม ๆ โดยให้แต่ละกลุ่มเลือกผู้สมัครด้านอื่นที่อยู่ในกลุ่มเดียวกันสามถึงห้าด้าน ทั้งนี้ ไม่ควรกำหนดให้ผู้สมัครเลือกได้จำนวนหลายเสียง เพราะการกำหนดให้ผู้สมัครเลือกได้หลายเสียงจะทำให้การลงทุนในการทุจริตหรือการสมยอมกันใช้เงินน้อยและทำได้ง่าย

ประธานกรรมการกล่าวว่า การเลือกในระดับจังหวัดและระดับประเทศควรทำรูปแบบเดียวกันกับที่มีการนำเสนอหรือไม่

นายมงคล บางประภา ผู้สื่อข่าวอาวุโสหนังสือพิมพ์บางกอกโพสต์ กล่าวว่า หากการเลือกในระดับอำเภอได้ผู้สมัครที่มีคุณภาพมีความรู้ความเชี่ยวชาญในแต่ละด้าน การเลือกในระดับจังหวัดหรือระดับประเทศ ไม่ว่าจะใช้วิธีการเลือกรูปแบบใดก็ย่อมทำให้ได้ผู้สมัครที่มีคุณภาพ ทั้งนี้ ในการเลือกไขว้ผู้สมัครที่เป็นที่รู้จักในสังคมมากกว่าจะได้เปรียบผู้สมัครคนอื่น

ที่ประชุมสอบถามและแสดงความเห็น ดังนี้

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า การเลือกกันเองในรอบที่หนึ่ง อาจทำให้ผู้สมัครที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญไม่ได้รับเลือกก็ได้

นายมงคล บางประภา ผู้สื่อข่าวอาวุโสหนังสือพิมพ์บางกอกโพสต์ กล่าวว่า เพื่อแก้ปัญหาดังกล่าว อาจกำหนดให้ผู้สมัครแต่ละคนเลือกได้เพียงหนึ่งเสียงเท่านั้น

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า การเลือกกันเองในรอบที่หนึ่งจะทำให้ผู้สมัครในแต่ละกลุ่มมีจำนวน เท่ากัน ซึ่งส่งผลให้เกิดความเป็นธรรมในการเลือกไขว้ในรอบที่สอง

ประธานกรรมการกล่าวว่า ในระดับอำเภออาจกำหนดให้มีการเลือกสองรอบ โดยรอบที่หนึ่ง ให้เลือกกันเองโดยแต่ละคนมีสิทธิเลือกได้สองคนให้เหลือด้านละห้าคน ส่วนรอบที่สองให้ใช้วิธีจับสลาก แบ่งกลุ่มเป็นสี่กลุ่มและให้แต่ละกลุ่มจับสลากเลือกไขว้กันภายในกลุ่ม โดยแต่ละคนเลือกได้สามคน ผู้สมัคร ที่ได้คะแนนสูงสุดสามลำดับแรกจะเป็นตัวแทนของกลุ่มเพื่อดำเนินการเลือกในระดับจังหวัด ทั้งนี้ การกำหนดให้มีการเลือกไขว้อีกรอบโดยให้เลือกไขว้กันทุกกลุ่มแล้วนำคะแนนที่ได้รับมาหารสอง จะเหมาะสมหรือไม่

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า การกำหนดให้มีการเลือกไขว้สองครั้งในลักษณะดังกล่าว ในทางปฏิบัติอาจดำเนินการได้ยาก

นายมงคล บางประภา ผู้สื่อข่าวอาวุโสหนังสือพิมพ์บางกอกโพสต์ กล่าวว่า ควรกำหนดให้เลือกไขว้ ได้เพียงคนเดียวเท่านั้น เพราะการกำหนดให้เลือกไขว้ได้สามคนอาจทำให้เกิดการสมยอมหรือการทุจริต ได้ง่าย

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า การเลือกไขว้ได้เพียงคนเดียวอาจทำให้คะแนนไปตกอยู่ที่ผู้สมัคร คนใดคนหนึ่ง หรือผู้สมัครกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งมากเกินไปจนทำให้ผู้สมัครในแต่ละด้านเหลือไม่ถึงห้าคน ในกรณี ดังกล่าว อาจกำหนดให้มีการเลือกอีกครั้งหนึ่ง

นายมงคล บางประภา ผู้สื่อข่าวอาวุโสหนังสือพิมพ์บางกอกโพสต์ กล่าวว่า การเลือกในระดับ จังหวัด และระดับประเทศน่าจะเกิดปัญหาดังกล่าวน้อย เพราะผู้สมัครมีจำนวนมากขึ้นกว่าระดับอำเภอ โดยประเด็นที่เป็นกังวล คือ กรณีที่ผู้สมัครคะแนนเท่ากันจะต้องดำเนินการอย่างไร

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า ถ้าการเลือกตั้งตั้งแต่ในระดับอำเภอมีปัญหา การเลือกในระดับจังหวัด และระดับประเทศก็ย่อมต้องมีปัญหาเช่นกัน

ประธานกรรมการกล่าวว่า หากกำหนดให้การเลือกไขว้ในรอบที่สองผู้สมัครด้านอื่นที่อยู่ในกลุ่ม เดียวกันสามารถเลือกได้เพียงคนเดียว ก็อาจทำให้เกิดความไม่แน่นอนในการได้รับเลือกได้ แต่อาจทำให้ คะแนนที่ผู้สมัครแต่ละคนได้รับมีจำนวนน้อยลง

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า หากผู้ไม่ประสงค์ดีส่งผู้สมัครจำนวนมากในด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะอย่างไร ก็จะต้องมีการเลือกผู้สมัครที่มีการสมยอมกันเข้ามาอยู่ดี ด้วยเหตุนี้จึงอาจกำหนดเพิ่มจำนวนผู้สมัครที่ได้รับเลือกในรอบที่หนึ่งขึ้นอีกห้าคน โดยสามคนมาจากการเลือกกันเองอีกครั้ง ส่วนอีกสองคนมาจากการ จับสลาก เพื่อทำให้เกิดความไม่แน่นอนในการเลือกและป้องกันการทุจริตหรือการสมยอมกันได้

นายมงคล บางประภา ผู้สื่อข่าวอาวุโสหนังสือพิมพ์บางกอกโพสต์ กล่าวว่า การกำหนดให้ผู้สมัคร แต่ละคนเลือกได้เพียงคนเดียวในการเลือกแต่ละครั้งจะทำให้โอกาสที่ผู้สมัครที่สมยอมกันหรือทุจริต ได้รับเลือกน้อยลงในการเลือกแต่ละรอบในแต่ละระดับ

ประธานกรรมการกล่าวว่า อาจกำหนดให้การเลือกกันเองในรอบที่หนึ่งให้เหลือจำนวนห้าคน ส่วนอีกห้าคนให้ใช้วิธีจับสลากเพื่อให้ได้ผู้สมัครจำนวนสิบคนในการเลือกไขว้ในรอบที่สอง

นายมงคล บางประภา ผู้สื่อข่าวอาวุโสหนังสือพิมพ์บางกอกโพสต์ กล่าวว่า การกำหนดให้ใช้วิธีจับสลากอาจทำให้เกิดข้อครหาได้

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า การเลือกไขว้และการจับสลากจะทำให้การทุจริตและการสมยอมกันทำได้ยากขึ้น

- การจับสลากถือว่าเป็นวิธีการอื่นใดตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ จึงสามารถนำมาใช้กับการเลือกผู้สมัครสมาชิกวุฒิสภาได้ ทั้งนี้ ผู้สมัครทุกคนย่อมต้องมีคุณสมบัติที่จะเป็นสมาชิกวุฒิสภาได้อยู่แล้ว ดังนั้น ไม่ว่าจะจับสลากได้ผู้สมัครคนใดก็ตามจะไม่เกิดปัญหาว่าผู้นั้นขาดคุณสมบัติการเป็นสมาชิกวุฒิสภา

ประธานกรรมการกล่าวว่า การจับสลากนั้นผู้สมัครแต่ละคนจะต้องจับสลากด้วยตนเองจึงไม่น่าจะเป็นปัญหา ส่วนการจับสลากเพื่อเลือกผู้สมัครเพิ่มอีกด้านละห้าคนจะทำให้เกิดความไม่แน่นอนในการเลือกมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้ การเลือกไขว้ในรอบที่สองก็จะขึ้นอยู่กับความรู้ความเชี่ยวชาญและชื่อเสียงของผู้สมัครแต่ละคน

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า คณะกรรมการการเลือกตั้งเสนอให้มีการทำให้ผู้สมัครในแต่ละกลุ่มมีจำนวนเท่ากันก่อนการเลือกไขว้ และกำหนดให้ผู้สมัครแต่ละคนเลือกผู้สมัครด้านอื่น ๆ ได้ด้านละหนึ่งคน

- หากต้องการป้องกันมิให้เกิดการทุจริตหรือการสมยอมกันในการเลือก จะต้องทำให้เกิดความไม่แน่นอนในการเลือกให้ได้มากที่สุด เช่น ความไม่แน่นอนในการเลือกผู้สมัครด้านใด การกำหนดให้ผู้สมัครแต่ละคนเลือกผู้สมัครด้านอื่นได้เพียงคนเดียว เป็นต้น

ประธานกรรมการกล่าวว่า ในการเลือกในระดับอำเภอในรอบที่หนึ่งต้องสกัดกันมิให้มีการทุจริตหรือสมยอมกันได้ และคณะกรรมการการเลือกตั้งก็ต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบอย่างจริงจังด้วย

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า ในทางปฏิบัติผู้สมัครที่ได้รับเลือกในการเลือกกันเองในรอบที่หนึ่งจะได้ผู้สมัครที่ไม่ได้ทุจริตหรือสมยอมกันจำนวนหนึ่ง

ประธานกรรมการกล่าวว่า การกำหนดให้ผู้สมัครแต่ละคนเลือกได้เพียงคนเดียวจะทำให้ผู้สมัครแต่ละคนมีคะแนนเสียงน้อย ส่วนกรณีที่คะแนนเท่ากันก็อาจต้องใช้วิธีจับสลาก

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า กรณีที่คะแนนเท่ากันสามารถใช้วิธีการจับสลากได้ เพราะถือว่าผู้สมัครที่มีคะแนนเท่ากันนั้นได้รับเลือกจากผู้สมัครคนอื่น ๆ มาแล้ว

- การกำหนดวิธีการเลือกในระดับอำเภอในลักษณะดังกล่าวจะทำให้เกิดความไม่แน่นอนในการเลือกมากกว่า

ประธานกรรมการกล่าวว่า การเลือกในระดับจังหวัดและในระดับประเทศ ควรดำเนินการเลือกด้วยวิธีการเดียวกับการเลือกในระดับอำเภอ และสอบถามว่า คณะอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. เสนอให้ใช้วิธีการใดในการเลือกระดับประเทศ

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาการศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ชี้แจงว่า คณะอนุกรรมการพิจารณาการศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. เสนอให้ใช้วิธีการเลือกไขว้สับเก้ากลุ่ม

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า การเลือกในระดับอำเภอทั้งรอบที่หนึ่งและรอบที่สอง ควรดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในวันเดียวกัน เพื่อป้องกันมิให้มีการทุจริตหรือการสมยอมกัน

ประธานกรรมการกล่าวว่า การเลือกในรอบที่หนึ่งและรอบที่สองแม้ดำเนินการในวันเดียวกันก็อาจเกิดการทุจริตหรือการสมยอมกันได้

- มีกรรมการสอบถามว่า กรณีที่ผู้ไม่ประสงค์ดีทำการซื้อผู้สมัครในระดับประเทศเพื่อให้ได้สมาชิกวุฒิสภาที่เป็นพรรคพวกเดียวกับตนจะมีวิธีการป้องกันอย่างไร

นายมงคล บางประภา ผู้สื่อข่าวอาวุโสหนังสือพิมพ์บางกอกโพสต์ กล่าวว่า การใช้เงินซื้อผู้สมัครในระดับประเทศอาจต้องจ่ายเงินจำนวนมาก

นายชาติชาย ฌ เชียงใหม่ กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ชี้แจงว่า หากประสงค์ให้การเลือกในระดับจังหวัด และระดับประเทศเกิดความโปร่งใส ควรกำหนดจำนวนผู้สมัครในแต่ละระดับให้ชัดเจน เพื่อให้สามารถดำเนินการเลือกในระดับประเทศได้ภายในหนึ่งวัน ทั้งนี้ การเลือกในระดับประเทศจะมีผู้สมัครที่ได้รับการเลือกในระดับจังหวัดด้านละหนึ่งคน รวมผู้สมัครทั้งสิ้นจำนวนหนึ่งพันห้าร้อยสี่สิบคน

ประธานกรรมการกล่าวว่า อาจกำหนดเพิ่มจำนวนผู้สมัครที่ได้รับเลือกในระดับจังหวัดเพิ่มอีกกลุ่มละหนึ่งคน จะได้มีจำนวนผู้สมัครในระดับประเทศมากขึ้น

ประธานกรรมการสอบถามว่า คณะอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. เสนอให้กำหนดลำดับผู้ที่ได้รับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภาสำรองไว้อย่างไร

นายชาติชาย ฌ เชียงใหม่ กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ชี้แจงว่า คณะอนุกรรมการเสนอให้กำหนดให้ผู้สมัครทุกคนขึ้นบัญชีเป็นสมาชิกวุฒิสภาสำรองทั้งหมดโดยเรียงตามลำดับคะแนน

- มีกรรมการสอบถามว่า ในกรณีที่มิได้ตำแหน่งวุฒิสภาว่างลงจะต้องดำเนินการอย่างไร

นายชาติชาย ฌ เชียงใหม่ กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ชี้แจงว่า ผู้สมัครที่ได้รับการเลือกห้าลำดับแรกของแต่ละกลุ่มในระดับประเทศจะได้รับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภาจำนวนหนึ่งร้อยคนแรก ส่วนสมาชิกวุฒิสภาอีกหนึ่งร้อยคนคือ ผู้สมัครที่ได้รับคะแนนลำดับที่ ๑๐๑ ถึงลำดับที่ ๒๐๐

ประธานกรรมการกล่าวว่า สมาชิกวุฒิสภาสำรองควรกำหนดไว้เพียงหนึ่งร้อยคน

นายชาติชาย ฌ เชียงใหม่ กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ชี้แจงว่า บัญชีผู้สมัครที่ได้รับเลือกจะมีการแบ่งออกเป็นสองบัญชี คือ (๑) บัญชีลำดับคะแนนของแต่ละด้าน และ (๒) บัญชีลำดับคะแนนรวมทั้งหมด

ประธานกรรมการกล่าวว่า กรณีที่ตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภาที่มาจากด้านใดด้านหนึ่งว่างลง ควรกำหนดให้ผู้สมัครจากบัญชีในด้านนั้นขึ้นมาแทนตำแหน่งที่ว่าง และสอบถามว่า กรณีที่บัญชีแต่ละกลุ่มมีไม่ถึงสิบคนจะดำเนินการอย่างไร

นายชาติชาย ฌ เชียงใหม่ กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ชี้แจงว่า กรณีดังกล่าวอาจกำหนดให้เรียงตามลำดับคะแนนตามที่ได้รับเลือก

ประธานกรรมการกล่าวว่า ควรกำหนดให้จับสลากว่าจะกำหนดให้ผู้สมัครจากบัญชีใดขึ้นมาแทนตำแหน่งที่ว่าง ส่วนจะให้ผู้ใดเป็นคนจับสลาก คณะกรรมการควรพิจารณากำหนดอีกครั้ง

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า การเลือกในระดับจังหวัด หรือระดับประเทศอาจกำหนดให้ใช้วิธีการเลือกแบบอื่นก็ได้ เพื่อทำให้เกิดความไม่แน่นอนในการเลือก

ประธานกรรมการกล่าวว่า ควรกำหนดวิธีการเลือกไว้ให้ชัดเจนทั้งในระดับอำเภอ ระดับจังหวัด และระดับประเทศ อย่างไรก็ตาม วิธีการเลือกในระดับอำเภอนั้น ควรกำหนดให้แต่ละกลุ่มเลือกกันเอง โดยแต่ละคนลงคะแนนได้สองคะแนน และให้คนที่ได้คะแนนสูงสุดห้าอันดับแรก เป็นผู้ที่มีสิทธิที่จะได้รับการเลือกไว้ต่อไป

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า เมื่อพิจารณาจากหลักการเกี่ยวกับการเลือกในระดับอำเภอ ตามที่บัญญัติในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภาฉบับที่ คณะกรรมการการเลือกตั้งเสนอต่อคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญนั้น คณะกรรมการการเลือกตั้งเสนอให้นำเอาผู้สมัครที่ได้คะแนนสูงสุดห้าอันดับแรกเป็นผู้มีสิทธิเลือกในขั้นการเลือกไว้ต่อไป และหากมีผู้ได้คะแนนเท่ากันก็ให้ใช้วิธีการจับสลากเพื่อให้เหลือห้าคน

๒. การรับสมัคร

ประเด็นการพิจารณา

นายชาติชาย ฌ เชียงใหม่ กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ชี้แจงว่า ต้องไม่มีการเปิดเผยข้อมูลของผู้สมัครรับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภาจนกว่าจะถึงวันปิดรับสมัคร สำหรับเอกสารหลักฐานรับรองว่าเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถด้านใดนั้น เป็นเอกสารที่ใช้ในการสมัคร โดยสามารถให้หน่วยงานราชการรับรอง หรือรับรองตนเอง หรือให้บริษัทเป็นผู้รับรองก็ได้ ส่วนแบบฟอร์มใบสมัครต้องง่ายต่อการกรอกรายละเอียดของผู้สมัคร สำหรับการแนะนำตัวของผู้สมัครนั้นยังอยู่ระหว่างการพิจารณาว่าจะใช้วิธีการแนะนำตัวอย่างไร อย่างไรก็ตาม ห้ามมิให้มีการแนะนำตัวผ่าน LINE หรือ Facebook

ประธานกรรมการกล่าวว่า เอกสารเกี่ยวกับการแนะนำตัวผู้สมัคร ควรมีช่องทางในการเผยแพร่ให้ผู้สมัครอื่นได้รับทราบข้อมูลอย่างทั่วถึง โดยอาจมีการนำข้อมูลของผู้สมัครไปปิดประกาศไว้ที่ทำการเลือก หรือที่ว่าการอำเภอ เป็นต้น

๓. ค่าธรรมเนียมการสมัคร

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการกล่าวว่า การกำหนดค่าธรรมเนียมการสมัครรับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภา จะต้องเพียงพอกับค่าใช้จ่ายในการเลือกสมาชิกวุฒิสภา และจะต้องเพียงพอกับการจัดทำเอกสารแนะนำตัวของผู้สมัคร ซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นผู้จัดทำ

นายชาติชาย ฌ เชียงใหม่ กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ชี้แจงว่า ในเบื้องต้นได้มีการกำหนดค่าธรรมเนียมการสมัครรับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภาคนละห้าร้อยบาท ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งเห็นว่า การกำหนดค่าธรรมเนียมการสมัครรับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภาจำนวนดังกล่าว เพียงพอต่อการบริหารจัดการในการเลือกสมาชิกวุฒิสภา และรวมไปถึงค่าใช้จ่ายในการจัดทำเอกสารรายละเอียดของผู้สมัครด้วย

นอกจากนี้ จากการรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. หลายภาคส่วนมีความเห็นเกี่ยวกับประเด็นการกำหนดค่าธรรมเนียมการสมัครรับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภาโดยมีความเห็นสองแนวทาง ดังนี้ แนวทางที่หนึ่ง การกำหนดค่าธรรมเนียมการสมัครรับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภาไว้เพียงห้าร้อยบาท เป็นการเปิดโอกาสให้ทุกคนสามารถ

สมัครเป็นสมาชิกวุฒิสภาได้ ส่วนแนวทางที่สอง การกำหนดค่าธรรมเนียมการสมัครรับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภาไว้เพียงห้าร้อยบาทนั้น อาจเกิดผลเสียในกรณีที่มีนายทุนจ้างให้ลงสมัคร

ประธานกรรมการเสนอให้เพิ่มค่าธรรมเนียมการสมัครรับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภาเป็นจำนวนสองพันบาท

ที่ประชุมสอบถามและแสดงความเห็น ดังนี้

- มีกรรมการสอบถามว่า การคืนเงินค่าสมัครให้แก่ผู้สมัครรับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภาให้แก่ผู้ที่ได้รับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภา จะเหมาะสมหรือไม่

ประธานกรรมการกล่าวว่า หากจะต้องคืนเงินค่าสมัครให้แก่ผู้สมัครรับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภาก็ควรคืนเงินค่าสมัครให้แก่เฉพาะผู้สมัครที่ไม่ได้รับเลือกในระดับอำเภอเท่านั้น อย่างไรก็ตาม หลักการคืนเงินค่าสมัครให้แก่ผู้สมัครที่ไม่ได้รับเลือกอาจเกิดปัญหาในกรณีที่มีนายทุนจ้างให้บุคคลใดบุคคลหนึ่งลงสมัครเพื่อไปลงคะแนนให้แก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งเกิดขึ้นได้ ดังนั้น จึงไม่ควรคืนเงินค่าสมัครแก่ผู้สมัครรับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภา และสอบถามว่า เงินค่าสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กำหนดไว้จำนวนเท่าใด

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ชี้แจงว่าการเรียกเก็บค่าสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรนั้น คณะกรรมการการเลือกตั้งได้เสนอให้เรียกเก็บค่าสมัครเป็นจำนวนเงินหนึ่งหมื่นบาท และจะคืนเงินค่าสมัครให้แก่ผู้สมัครที่ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นจำนวนเงินห้าพันบาทในภายหลัง

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า หากกำหนดค่าธรรมเนียมการสมัครรับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภาคนละห้าร้อยบาท ข้อดีคือเป็นการเปิดโอกาสให้ทุกคนสามารถที่จะสมัครรับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภาได้ แต่ในทางกลับกัน ข้อเสียคือกรณีที่มีนายทุนจ้างให้ลงสมัครโดยจ่ายค่าสมัครให้ เนื่องจากอัตราค่าสมัครเป็นจำนวนเงินไม่มาก ดังนั้น การกำหนดค่าธรรมเนียมการสมัครรับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภาจะต้องพิจารณาข้อดีและข้อเสียอย่างรอบคอบ

- ควรกำหนดค่าธรรมเนียมการสมัครรับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภาคนละสองพันห้าร้อยบาท ซึ่งเป็น การกำหนดอัตราค่าสมัครที่มีความเหมาะสม และสามารถอธิบายเหตุผลในการกำหนดอัตราค่าสมัครดังกล่าวได้ว่า เป็นการนำหลักคิดมาจากการคืนเงินค่าสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

- การกำหนดค่าธรรมเนียมการสมัครรับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภาจำนวนสองพันห้าร้อยบาทนั้น เป็นจำนวนที่สูงเกินไป และจะเป็นการตัดโอกาสของคนชายขอบที่อาจไม่มีเงินค่าธรรมเนียมการสมัครรับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภาได้

ประธานกรรมการกล่าวว่า หากกำหนดค่าธรรมเนียมการสมัครรับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภาต่ำเกินไป จะทำให้เกิดการขายเสียงมากขึ้น เนื่องจากผู้สมัครมีเจตนาในการสมัครเพียงเพื่อแสวงหากำไรในการขายเสียงต่อนายทุน ดังนั้น จึงควรกำหนดค่าธรรมเนียมการสมัครรับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภาคนละสองพันห้าร้อยบาท แต่ในกรณีที่มีเหตุการณ์เปลี่ยนแปลงไป คณะกรรมการการเลือกตั้งจะมีมติด้วยคะแนนเสียงสองในสาม เพิ่มอัตราค่าสมัครก็ได้

๔. การแนะนำตัวผู้สมัคร

ประเด็นการพิจารณา

ที่ประชุมสอบถามและแสดงความเห็น ดังนี้

- มีกรรมการสอบถามว่า เหตุใดจึงต้องกำหนดห้ามมิให้ผู้สมัครรับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภาเผยแพร่ข้อมูลการสมัครผ่านช่องทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์

นายชาติชาย ฌ เชียงใหม่ กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ชี้แจงว่า เหตุที่กำหนดห้ามมิให้ผู้สมัครรับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภาเผยแพร่ข้อมูลผ่านช่องทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เนื่องจากอาจทำให้เกิดการได้เปรียบเสียเปรียบระหว่างผู้สมัครได้ เนื่องจากผู้สมัครที่มีเงินอาจจ้างให้มีการทำสื่อโฆษณาของตน แล้วเผยแพร่ผ่านช่องทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ นอกจากนี้ การแนะนำตัวของผู้สมัครรับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภาในการเลือกในระดับอำเภอ จะใช้วิธีการพิมพ์ข้อมูลลงในเอกสารแล้วไปปิดประกาศไว้ ณ ที่ทำการเลือก หรือที่ว่าการอำเภอก็ได้ อย่างไรก็ตาม อาจกำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งเผยแพร่ข้อมูลผู้สมัครผ่านทางเว็บไซต์ของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้ด้วย

- มีกรรมการสอบถามว่า เอกสารแนะนำตัวผู้สมัครรับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภาที่คณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นผู้จัดทำจะแจกให้แต่เฉพาะผู้สมัครที่ได้มีการแบ่งกลุ่มแล้วใช่หรือไม่

ประธานกรรมการกล่าวว่า เอกสารแนะนำตัวผู้สมัครรับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภาที่คณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นผู้จัดทำนั้น จะต้องจัดพิมพ์และแจกให้แก่ผู้สมัครทุกคน

- มีกรรมการสอบถามว่า การจัดพิมพ์เอกสารแนะนำตัวผู้สมัครรับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภา คณะกรรมการการเลือกตั้งจะจัดพิมพ์จากรายชื่อผู้สมัครทุกคนตั้งแต่การเลือกในระดับอำเภอ โดยไม่ต้องมีการจัดพิมพ์ใหม่ และใช้เอกสารชุดเดียวกันนี้สำหรับใช้ในการเลือกในระดับจังหวัด และในการเลือกในระดับประเทศต่อไป จะมีความเหมาะสมหรือไม่

ประธานกรรมการกล่าวว่า การใช้วิธีการจัดพิมพ์ดังกล่าวจะสิ้นเปลืองงบประมาณของคณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นอย่างมาก เนื่องจากต้องจัดพิมพ์จำนวนมากในคราวเดียวกัน

๕. การควบคุมการเลือกผู้สมัครเป็นสมาชิกวุฒิสภา

นายชาติชาย ฌ เชียงใหม่ กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ชี้แจงว่า เนื่องจากหลักคิดในการเลือกสมาชิกวุฒิสภาจะมีความแตกต่างจากหลักคิดในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กล่าวคือการเลือกสมาชิกวุฒิสภาประชาชนไม่มีส่วนร่วมโดยตรง จึงทำให้มีจำนวนผู้สมัครสมาชิกวุฒิสภามีจำนวนจำกัด และอาจมีการสมยอมกันในการลงคะแนนเสียงได้ ดังนั้น ต้องมีการบัญญัติบทกำหนดโทษเกี่ยวกับการเลือกสมาชิกวุฒิสภาที่ฝ่าฝืนกฎหมายไว้อย่างรุนแรงกว่าโทษของการฝ่าฝืนกฎหมายเกี่ยวกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เพื่อเป็นการควบคุมให้การเลือกสมาชิกวุฒิสภาเป็นไปด้วยความบริสุทธิ์ยุติธรรมและชอบด้วยกฎหมาย และเป็นที่ยอมรับของสังคมเกี่ยวกับกระบวนการเลือกสมาชิกวุฒิสภาอีกด้วย

นอกจากนี้ การเลือกกันเองนั้น ต้องบัญญัติให้ชัดเจนว่าเป็นการลงคะแนนเลือกแบบลับ สำหรับหมายเลขที่ใช้ในการเลือกผู้สมัครนั้น ให้ใช้วิธีการจับสลากของผู้สมัครในแต่ละกลุ่มตั้งแต่ในระดับอำเภอแล้วให้ผู้สมัครเลือกกันเองภายในกลุ่ม จากนั้น เมื่อถึงขั้นตอนการเลือกไขว้กลุ่มก็ต้องมาจับสลากเพื่อกำหนดหมายเลขผู้สมัครอีกครั้งหนึ่ง โดยผู้สมัครเป็นผู้จับสลากด้วยตัวเองทุกรอบ

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า ประเด็นต่างๆ เกี่ยวกับการเลือกสมาชิกวุฒิสภาควรนำไปจัดรับฟังความคิดเห็นของประชาชน และภาคส่วนต่างๆ อีกครั้ง

นายชาติชาย ฌ เชียงใหม่ กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ชี้แจงว่า แนวคิดเรื่องวิธีการเลือกกันเองของผู้สมัครเป็นสมาชิกวุฒิสภานั้น ประชาชนและทุกภาคส่วนมีความพึงพอใจกับการใช้ระบบการเลือกกันเอง และการเลือกไขว้กลุ่ม อย่างไรก็ตาม จะต้องมีการกำหนดวิธีการเลือกให้ผู้ที่ได้รับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภาได้บุคคลที่มีความรู้ ความสามารถ ที่มีความหลากหลาย

๖. บทกำหนดโทษ

ประเด็นการพิจารณา

ที่ประชุมสอบถามและแสดงความเห็น ดังนี้

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า บทบัญญัติเกี่ยวกับบทกำหนดโทษการกระทำความผิดเกี่ยวกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภานั้น เดิมบัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐ ดังนั้น กรณีที่มีการกระทำความผิดเกี่ยวกับการเลือกสมาชิกวุฒิสภาจำเป็นต้องบัญญัติไว้เป็นการเฉพาะไว้ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ทั้งนี้ ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภาฉบับที่คณะกรรมการการเลือกตั้งเสนอต่อคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญนั้น คณะกรรมการการเลือกตั้งไม่มีข้อเสนอในการกำหนดโทษเกี่ยวกับการเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้สมัครรับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภา เนื่องจากเห็นว่า การทุจริตการเลือกสมาชิกวุฒิสภาถือว่าเป็นการกระทำทุจริตในการเลือกตั้งได้บัญญัติบทกำหนดโทษไว้ในรัฐธรรมนูญ มาตรา ๙๘ จึงไม่ได้เสนอให้กำหนดบทลงโทษไว้ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ.

ประธานกรรมการกล่าวว่า จำเป็นต้องกำหนดโทษไว้ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ในกรณีที่เจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งเปิดเผย หรือกระทำด้วยประการใดๆ เพื่อเป็นการช่วยเหลือบุคคลใดให้ได้รับเลือกหรือไม่ได้รับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภา โดยต้องกำหนดโทษสูงสุดสำหรับการกระทำความผิดนั้น

จากนั้น ที่ประชุมคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญพิจารณาหลักการสำคัญที่ควรบัญญัติไว้ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. นำเสนอสรุปประเด็นสำคัญของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. (ร่างเบื้องต้นที่เสนอโดยคณะกรรมการการเลือกตั้ง) ในประเด็นต่างๆ ดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง บทบัญญัติในร่างมาตรา ๗ จะให้จับสลากหมายเลขผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง เพื่อให้เป็นหมายเลขเดียวกันทั้งประเทศหรือไม่ โดยมาตรา ๓๙ เป็นบทบัญญัติเรื่องการจับสลากหมายเลขผู้สมัคร

ประเด็นการพิจารณา

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการ ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. กล่าวว่า จากการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนในประเด็นหมายเลขผู้สมัครรับเลือกตั้ง มีความเห็นเป็นสองฝ่าย โดยฝ่ายหนึ่งเห็นว่าควรกำหนดให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งจาก พรรคการเมืองเดียวกันใช้หมายเลขเดียวกันทั้งประเทศ เนื่องจากสะดวกในการจดจำหมายเลขผู้สมัครรับเลือกตั้งของประชาชน แต่อีกฝ่ายหนึ่งเห็นว่าควรกำหนดให้แต่ละเขตเลือกตั้งกำหนดหมายเลขผู้สมัครตามการสมัครของผู้สมัครรับเลือกตั้ง นอกจากนี้ การให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งใช้หมายเลขเดียวกันทั้งประเทศอาจทำให้ง่ายต่อการซื้อสิทธิขายเสียง และอาจก่อให้เกิดความได้เปรียบเสียเปรียบระหว่างพรรคการเมืองขนาดใหญ่และพรรคการเมืองขนาดเล็ก

นายภัทร คำพิทักษ์ กรรมการ กล่าวว่า คณะแนบเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่แต่ละพรรคการเมืองได้รับ จะส่งผลโดยตรงต่อการคำนวณจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อที่แต่ละพรรคการเมืองจะพึงได้ ดังนั้น เพื่อป้องกันการซื้อสิทธิขายเสียง จึงไม่ควรกำหนดให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งใช้หมายเลขเดียวกันทั้งประเทศ

นายปกรณ์ นิลประพันธ์ เลขาธิการกรรมการ คนที่หนึ่ง กล่าวว่า ในประเทศอังกฤษ และประเทศสหรัฐอเมริกา บัตรเลือกตั้งจะไม่มีกำหนดหมายเลขผู้สมัคร แต่จะใช้ชื่อและนามสกุลของผู้สมัครรับเลือกตั้ง และสัญลักษณ์ของพรรคการเมือง เท่านั้น

นายภัทร คำพิทักษ์ กรรมการ กล่าวว่า บัตรเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ไม่กำหนดหมายเลขของผู้สมัคร แต่ให้ใช้ชื่อ นามสกุล ของผู้สมัครแทนนั้น อาจทำให้เกิดเป็นปัญหาด้านการจัดพิมพ์บัตรเลือกตั้ง และวิธีการในการนับคะแนนเลือกตั้งได้

ประธานกรรมการกล่าวว่า รัฐธรรมนูญกำหนดให้การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรใช้บัตรเลือกตั้งใบเดียว จึงควรกำหนดให้แต่ละเขตเลือกตั้งเป็นผู้กำหนดหมายเลขผู้สมัครรับเลือกตั้งตามการสมัครของผู้สมัครรับเลือกตั้ง เพื่อจัดการซื้อสิทธิขายเสียง

ประเด็นที่สอง ร่างมาตรา ๘ การเสนอชื่อนายกรัฐมนตรี ควรนำความในรัฐธรรมนูญมาบัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้หรือไม่

ประเด็นการพิจารณา

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการ ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. สอบถามว่า บทบัญญัติในร่างมาตรา ๘ เรื่องการเสนอชื่อนายกรัฐมนตรี ควรนำความในรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๘ และมาตรา ๘๙ มาบัญญัติไว้ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ด้วยหรือไม่

ประธานกรรมการกล่าวว่า การเสนอชื่อนายกรัฐมนตรีอย่างน้อยควรกำหนดให้มีรายละเอียดเกี่ยวกับมติของพรรคการเมืองว่าต้องเป็นไปตามข้อบังคับของพรรคการเมือง ส่วนการประกาศรายชื่อบุคคลซึ่งพรรคการเมืองมีมติว่าจะเสนอให้สภาผู้แทนราษฎรพิจารณาให้ความเห็นชอบแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรี ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๘ ควรกำหนดสาระสำคัญเกี่ยวกับการประกาศของคณะกรรมการการเลือกตั้งว่ามีวิธีการประกาศรายชื่ออย่างไร

ประเด็นที่สาม ร่างมาตรา ๑๑ การดำเนินการจัดการเลือกตั้งไม่อยู่ภายใต้บังคับกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง แต่ถ้าหากให้อยู่ในเขตของศาลปกครองควรไปที่ศาลปกครองสูงสุดและควรวินิจฉัยให้แล้วเสร็จก่อนวันเลือกตั้ง

ประเด็นการพิจารณา

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการ ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. กล่าวว่า ประเด็นปัญหาในร่างมาตรา ๑๑ คือการดำเนินการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ควรอยู่ภายใต้ บังคับกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครองหรือไม่ ทั้งนี้ ศาลปกครองได้เสนอ ความเห็นว่า การดำเนินการจัดการเลือกตั้งควรอยู่ภายใต้บังคับกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลปกครอง และวิธีพิจารณาคดีปกครอง ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๙๗ วรรคหนึ่ง แต่คณะกรรมการการเลือกตั้ง ไม่เห็นด้วยเพราะจะทำให้เกิดปัญหาในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้งได้ กรณีตัวอย่างคือ เมื่อคณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศกำหนดเขตเลือกตั้ง หากผู้สมัครรับเลือกตั้งไม่เห็นด้วย และฟ้องคดี ต่อศาลปกครองเพื่อขอให้เพิกถอนประกาศคณะกรรมการการเลือกตั้งในเรื่องการแบ่งเขตเลือกตั้ง โดยให้ เหตุผลว่าการแบ่งเขตเลือกตั้งไม่ถูกต้องตามที่กฎหมายบัญญัติ ซึ่งในประเด็นนี้ คณะกรรมการการเลือกตั้ง ได้เคยมีหนังสือไปยังศาลปกครองว่าการแบ่งเขตเลือกตั้งนั้นเป็นอำนาจหน้าที่โดยตรงของคณะกรรมการ การเลือกตั้งไม่ได้อยู่ในขอบเขตอำนาจของศาลปกครอง แต่ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า กรณีดังกล่าว เป็นลักษณะเดียวกับการออกกฎกระทรวงของฝ่ายบริหาร กรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศ กำหนดแบ่งเขตเลือกตั้งไม่ถูกต้องก็เป็นอำนาจของศาลปกครองที่จะพิจารณาวินิจฉัย ส่วนเรื่องหน้าที่และ อำนาจโดยตรงตามรัฐธรรมนูญของคณะกรรมการการเลือกตั้งนั้น ถ้าไม่ได้บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญก็ไม่ถือว่าเป็นหน้าที่และอำนาจโดยตรงตามรัฐธรรมนูญ ซึ่งในประเด็นนี้ คณะกรรมการการเลือกตั้งมีความเห็นว่า หากมีปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินการจัดการเลือกตั้ง ควรให้คณะกรรมการการเลือกตั้งยื่นเรื่องดังกล่าวไปยัง ศาลรัฐธรรมนูญ แต่หากจะให้การดำเนินการจัดการเลือกตั้งอยู่ภายใต้บังคับกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้ง ศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง ก็ควรให้ยื่นเรื่องไปยังศาลปกครองสูงสุดและควรวินิจฉัย ให้แล้วเสร็จก่อนวันเลือกตั้ง ในลักษณะเดียวกับมาตรา ๔๐ ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐

ประธานกรรมการกล่าวว่า หากกำหนดให้การดำเนินการจัดการเลือกตั้งไม่อยู่ภายใต้บังคับ กฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง ก็ไม่ได้ทำให้การดำเนินการจัดการ เลือกตั้งพ้นจากเขตอำนาจศาล แต่ต้องกำหนดว่าให้อยู่ในเขตอำนาจของศาลใด เช่น ศาลยุติธรรม เป็นต้น ส่วนการบัญญัติในลักษณะที่จะใช้กฎหมายตีความรัฐธรรมนูญตามร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ฉบับที่คณะกรรมการการเลือกตั้งเสนอต่อ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ไม่สามารถกระทำได้เพราะเป็นหน้าที่และอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญ ทั้งนี้ ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สามารถบัญญัติ บทยกเว้นไม่ให้ศาลปกครองใช้อำนาจคุ้มครองชั่วคราวในกรณีใดได้บ้าง ทั้งนี้ กรณีการกำหนดให้ ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยให้แล้วเสร็จก่อนวันเลือกตั้ง หากศาลปกครองสูงสุดตัดสินก่อนวันเลือกตั้งหนึ่งวัน จะดำเนินการเกี่ยวกับการเลือกตั้งอย่างไร

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการ ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. กล่าวว่า กรณี ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยคดีเสร็จก่อนวันเลือกตั้งหนึ่งวัน ในทางปฏิบัติคณะกรรมการการเลือกตั้งสามารถ ประกาศกำหนดวันเลือกตั้งใหม่ได้ซึ่งเป็นหน้าที่และอำนาจโดยตรงของคณะกรรมการการเลือกตั้งตาม รัฐธรรมนูญ

ประธานกรรมการกล่าวว่า ควรกำหนดในลักษณะว่าศาลปกครองสูงสุดจะวินิจฉัยเมื่อใดก็ได้ แต่ผลคำวินิจฉัยของศาลปกครองสูงสุดต้องไม่กระทบต่อการเลือกตั้งที่ได้ดำเนินการไปแล้ว เพราะในบางกรณีอาจมีเวลาน้อยจนศาลปกครองสูงสุดไม่สามารถวินิจฉัยให้แล้วเสร็จก่อนวันเลือกตั้งได้

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการ ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. กล่าวว่า ในทางปฏิบัติการเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งตามมาตรา ๔๐ ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐ ศาลฎีกาจะตั้งคณะทำงานเพื่อให้สามารถดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีที่เกี่ยวกับการเลือกตั้งให้แล้วเสร็จก่อนวันเลือกตั้งได้ทุกครั้ง

ประธานกรรมการกล่าวว่า เรื่องที่เสนอต่อศาลฎีกาจะเป็นเรื่องของตัวบุคคลแตกต่างจากเรื่องที่เสนอต่อศาลปกครองซึ่งจะเกี่ยวกับกระบวนการเลือกตั้ง

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการ ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. กล่าวว่า ผู้แทนศาลปกครองสูงสุดได้เคยให้ความเห็นว่า ศาลปกครองสูงสุดสามารถมีคำวินิจฉัยคดีเกี่ยวกับการทุจริตการเลือกตั้งให้เสร็จสิ้นได้ภายในหนึ่งเดือน

ประธานกรรมการกล่าวว่า แม้จะกำหนดให้การดำเนินการเกี่ยวกับการทุจริตการเลือกตั้งไม่อยู่ในเขตอำนาจของศาลปกครอง แต่ก็อยู่ในเขตอำนาจศาลอื่นได้ เช่น ศาลยุติธรรม เป็นต้น ดังนั้น ควรพิจารณาหาวิธีการอื่นที่จะไม่ทำให้เกิดผลกระทบต่อการจัดการเลือกตั้ง

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการ ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. กล่าวว่า พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๕๕๐ กำหนดว่าในกรณีที่มีการร้องเรียนหรือโต้แย้งมติของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ให้เสนอเรื่องต่อศาลปกครองสูงสุดเพื่อพิจารณาวินิจฉัยได้ทันที แต่ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. ที่สภานิติบัญญัติแห่งชาติลงมติให้ความเห็นชอบแล้ว ไม่ได้กำหนดให้มีการเสนอเรื่องต่อศาลปกครองสูงสุดโดยตรง จึงต้องมีการเสนอเรื่องต่อศาลปกครองชั้นต้นพิจารณา ก่อนซึ่งจะส่งผลให้การพิจารณาคดีเกิดความล่าช้า ดังนั้น ควรกำหนดให้มีการเสนอเรื่องที่มีการโต้แย้งมติของคณะกรรมการการเลือกตั้งต่อศาลปกครองสูงสุด ไว้ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ด้วย

ประเด็นที่สี่ การนับคะแนนเสียงเลือกตั้งจะกำหนดให้นับคะแนนเสียงที่หน่วยเลือกตั้ง หรือจะนับคะแนนรวมที่เขตเลือกตั้ง เพราะจะมีผลเกี่ยวกับจำนวนเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้งในหน่วยเลือกตั้ง และบทบัญญัติต่างๆที่เกี่ยวข้อง

ประเด็นการพิจารณา

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการ ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. กล่าวว่า รัฐธรรมนูญ ๒๕๔๐ กำหนดให้มีการนับคะแนนการเลือกตั้งรวมที่เขตเลือกตั้ง ส่วนรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ กำหนดให้นับคะแนนที่หน่วยเลือกตั้ง จึงขอให้ที่ประชุมพิจารณาว่าในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ควรกำหนดให้มีการนับคะแนนที่หน่วยเลือกตั้ง หรือกำหนดให้มีการนับคะแนนรวม

ที่เขตเลือกตั้ง ทั้งนี้ ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภาฉบับที่ คณะกรรมการการเลือกตั้งเสนอต่อคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ กำหนดให้นับคะแนนที่หน่วยเลือกตั้ง ที่ประชุมแสดงความเห็น ดังนี้

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า ควรกำหนดให้มีการนับคะแนนที่หน่วยเลือกตั้งเช่นเดียวกับที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ เนื่องจากการนับคะแนนรวมที่เขตเลือกตั้งอาจทำให้เกิดปัญหาการทุจริต การเลือกตั้งได้

- หากมีการนับคะแนนที่หน่วยเลือกตั้งแล้วอาจมีบุคคลจากพรรคการเมืองเข้ามาตรวจสอบได้ว่า ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งได้ลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้งของพรรคการเมืองตนหรือไม่

- ควรนำผลการวิจัยเกี่ยวกับการนับคะแนนที่หน่วยเลือกตั้งกับการนับคะแนนรวมที่เขตเลือกตั้ง ซึ่งมีจำนวนมากมาประกอบการพิจารณาในประเด็นนี้

- อาจกำหนดให้มีการนับคะแนนที่หน่วยเลือกตั้งโดยใช้ระบบนับคะแนนแบบอิเล็กทรอนิกส์

- ควรกำหนดให้ผู้ตรวจการเลือกตั้งเข้ามามีส่วนร่วมในการนับคะแนนเลือกตั้งด้วย ส่วนการนับคะแนนที่หน่วยเลือกตั้ง หากมีการทุจริตเกิดขึ้นในการนับคะแนนเลือกตั้งแล้วก็จะสามารถตรวจสอบได้ว่าเจ้าหน้าที่ประจำหน่วยเลือกตั้งคนใดมีส่วนเกี่ยวข้องกับการทุจริตการเลือกตั้งได้ แต่หากเป็นการนับคะแนนรวมที่เขตเลือกตั้งจะทำให้การตรวจสอบการทุจริตการเลือกตั้งกระทำได้อย่างยากขึ้น

- พรรคการเมืองบางพรรคมีความเห็นว่าควรกำหนดให้มีการนับคะแนนที่เขตเลือกตั้ง แต่มีพรรคการเมืองบางพรรคเห็นว่าควรนับคะแนนที่หน่วยเลือกตั้ง

ประธานกรรมการกล่าวว่า ที่ผ่านมากการใช้วิธีการนับคะแนนรวมที่เขตเลือกตั้ง อาจมีผลทำให้พรรคการเมืองบางพรรคสามารถคาดการณ์ผลการเลือกตั้งล่วงหน้าได้ว่าพรรคการเมืองของตนจะได้เป็นแกนนำในการจัดตั้งรัฐบาลได้หรือไม่ด้วย

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. กล่าวว่า รัฐธรรมนูญ ๒๕๔๐ กำหนดให้มีการนับคะแนนรวมที่เขตเลือกตั้งเพื่อป้องกันไม่ให้พรรคการเมืองตรวจสอบได้ว่าประชาชนในแต่ละหน่วยเลือกตั้งได้ลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้งสังกัดพรรคการเมืองของตนหรือไม่

ประธานกรรมการกล่าวว่า การนับคะแนนที่หน่วยเลือกตั้งอาจเกิดการทุจริตเลือกตั้งได้เช่นกัน หากมีผู้ร่วมกระทำความผิดที่มีลักษณะเป็นขบวนการก็จะสามารถทำให้เกิดการทุจริตการเลือกตั้งได้ เช่น การเปลี่ยนหีบเลือกตั้ง เป็นต้น

นายอัชพร จารุจินดา กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า ที่ผ่านมากการนับคะแนนรวมที่เขตเลือกตั้งเกิดปัญหาการทุจริตจำนวนมาก แต่การนับคะแนนที่หน่วยเลือกตั้งจะไม่ทำให้เกิดปัญหาการทุจริต เนื่องจากสื่อมวลชนจะรายงานข่าวผลการนับคะแนนจากทุกหน่วยเลือกตั้ง

ประเด็นที่ห้า ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. ไม่ได้กำหนดให้มีคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด จึงควรกำหนดให้มีผู้ที่ทำหน้าที่แทนคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด

ประเด็นการพิจารณา

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. กล่าวว่า

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภาฉบับที่คณะกรรมการการเลือกตั้งเสนอต่อคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดเป็นคณะกรรมการการเลือกสมาชิกวุฒิสภาประจำจังหวัด เมื่อร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับอื่นที่เกี่ยวข้องไม่ได้กำหนดให้มีคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดแล้ว ควรกำหนดให้มีผู้ที่ทำหน้าที่แทนคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดด้วย เช่น บุคคลที่คณะกรรมการการเลือกตั้งมอบหมาย เป็นต้น

นายอัคร จารุจินดา กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า ในขั้นการพิจารณากร่างรัฐธรรมนูญ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญมีความเห็นว่า ควรกำหนดให้ผู้อำนวยความสะดวกการเลือกตั้งประจำจังหวัดเป็นผู้ทำหน้าที่แทนคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดโดยอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของคณะกรรมการการเลือกตั้ง

ประเด็นที่หก ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ฉบับที่เสนอโดยคณะกรรมการการเลือกตั้ง ไม่ได้กำหนดให้มีผู้ตรวจการเลือกตั้ง จึงควรมีการบัญญัติไว้ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. หรือไม่

ประเด็นการพิจารณา

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. กล่าวว่า ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ควรกำหนดให้ผู้ตรวจการเลือกตั้งมีหน้าที่ตรวจสอบในบางเรื่อง เช่น การตรวจสอบการทุจริตการเลือกตั้ง เป็นต้น

นายอัคร จารุจินดา กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ สอบถามว่า ควรกำหนดให้ผู้ตรวจการเลือกตั้งมีอำนาจในการตรวจสอบเฉพาะการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเท่านั้น หรือกำหนดให้ผู้ตรวจการเลือกตั้งมีอำนาจตรวจสอบกระบวนการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภาด้วย

ประธานกรรมการกล่าวว่า ผู้ตรวจการเลือกตั้งควรมีหน้าที่ในการตรวจสอบกระบวนการการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภาด้วย

ประเด็นที่เจ็ด ร่างมาตรา ๑๓ ของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ที่เสนอโดยคณะกรรมการการเลือกตั้ง ไม่ได้กำหนดให้มีตำแหน่งผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำหน่วยเลือกตั้ง และให้ประธานกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งปฏิบัติหน้าที่แทนผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำหน่วยเลือกตั้ง

ประเด็นการพิจารณา

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. กล่าวว่า ที่ผ่านมาการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐ กำหนดให้มีการตั้งคณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง และผู้อำนวยการประจำหน่วยเลือกตั้ง เพื่อทำหน้าที่อำนวยความสะดวกช่วยเหลือและให้คำแนะนำในการตรวจสอบเอกสารและการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง ซึ่งได้รับการแต่งตั้งโดยคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้ง

ประธานกรรมการกล่าวว่า ในการจัดการเลือกตั้งไม่จำเป็นต้องสร้างกระบวนการที่ยุ่งยาก คณะกรรมการการเลือกตั้งสามารถมอบหมายให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดเป็นผู้จัดการเลือกตั้งโดยให้อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งได้

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการ ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ... กล่าวว่า โดยปกติคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งส่วนใหญ่จะมาจากข้าราชการฝ่ายปกครองที่มีประสบการณ์เกี่ยวกับการจัดการเลือกตั้ง

ประธานกรรมการกล่าวว่า กลไกหรือกระบวนการจัดการเลือกตั้งที่เสนอโดยคณะกรรมการการเลือกตั้ง อาจเป็นกลไกที่ต้องการหาผู้ที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการจัดการเลือกตั้ง

นายอัชพร จารุจินดา กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า คณะกรรมการการเลือกตั้งได้นำกลไกหรือกระบวนการจัดการเลือกตั้งของกระทรวงมหาดไทยมาใช้จัดการเลือกตั้ง นับตั้งแต่รัฐธรรมนูญ ๒๕๔๐ ที่กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นองค์กรที่มีหน้าที่จัดการเลือกตั้ง และใช้กลไกหรือกระบวนการจัดการเลือกตั้งดังกล่าว มาจนถึงปัจจุบัน

ประธานกรรมการกล่าวว่า ที่ผ่านมากomiteeการเลือกตั้งอาจไม่ได้เป็นผู้จัดการเลือกตั้งด้วยตนเองทั้งหมด แต่จะประสานงานขอความร่วมมือจากหน่วยงานของรัฐในการจัดการเลือกตั้ง จึงทำให้การตรวจสอบการทุจริตการเลือกตั้งกระทำได้อย่าง

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการ ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. กล่าวว่า ในทางปฏิบัติจะมีการส่งรายชื่อบุคคลที่จะมาเป็นกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งให้แก่คณะกรรมการการเลือกตั้งเพื่อคัดเลือก ซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งจะตรวจสอบข้อมูลของบุคคลที่ถูกเสนอชื่อก่อนที่จะมีคำสั่งแต่งตั้ง

ระเบียบวาระที่ ๔ เรื่องอื่น ๆ

ที่ประชุมมีมติให้นัดประชุมคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญครั้งต่อไปในวันเสาร์ ที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๖๐ เวลา ๐๙.๐๐ นาฬิกา ณ โรงแรมรอยัล พลา คลิฟ บีช รีสอร์ท แอนด์ สปา จังหวัดระยอง

เมื่อประชุมเป็นเวลาพอสมควรแล้ว ประธานกรรมการได้กล่าวขอบคุณผู้เข้าร่วมประชุมและกล่าวปิดการประชุม

เลิกประชุมเวลา ๑๗.๐๕ นาฬิกา

นางสาวอัจฉรา สอนสมุทร

วิทยากรชำนาญการพิเศษ

นายสกันธ์ พรหมบุญตา

นิติกรชำนาญการ

นายณฤพนธ์ ฐลีจันทร์

นิติกรปฏิบัติการ

นายเฉลิมศักดิ์ ใจขำนิ
วิทยากรชำนาญการ
นายเผ่าพันธุ์ นवलสง
นิติกรชำนาญการ
ผู้จัดบันทึกการประชุม

นายรัฐภูมิ คำศรี
นิติกรชำนาญการพิเศษ
นางสาวจินดารักษ์ แสงกาญจนวนิช
ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานบริการเอกสารอ้างอิง
สำนักกรรมวิธีการ ๒
ผู้ตรวจทาน

เอกพล ยุทธนากรชัย/พิมพ์

